

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं
--

कृष्ण यजुर्वेदिय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

प्रथम काण्डे, अष्टमः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदिय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	3
1.8 प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसूयः	3

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदिय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

1.8 प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसूयः

T.S.1.8.1.1 - Kramam

अनु॒म॒त्यै॑ पु॒रो॒डा॒श॒म् । अनु॒म॒त्या॑ इ॒त्यनु॑ – म॒त्यै॑ ।
पु॒रो॒डा॒श॒म॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒म् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒म् निः॑ ।
अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा॑ – क॒पा॒ल॒म् । निर् व॒प॒ति॑ । व॒प॒ति॑ धे॒नुः॑ ।
धे॒नुर् द॒क्षि॒णा॑ । द॒क्षि॒णा॑ ये॒ । ये॒ प्र॒त्य॒ञ्चः॑ । प्र॒त्य॒ञ्चः॑ श॒म्या॒याः॑ ।
श॒म्या॒या॑ अ॒व॒शी॒य॒न्ते॑ । अ॒व॒शी॒य॒न्ते॑ तम् । अ॒व॒शी॒य॒न्त॑
इ॒त्य॒व॑ – शी॒य॒न्ते॑ । तम् नैर्ऋ॒त॒म् । नैर्ऋ॒त॒मे॒क॒क॒पा॒ल॒म् ।
नैर्ऋ॒त॒मि॒ति॑ नैः – ऋ॒त॒म् । ए॒क॒क॒पा॒ल॒म् कृ॒ष्ण॒म् ।
ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क॑ – क॒पा॒ल॒म् । कृ॒ष्णं वा॒सः॑ । वा॒सः॑ कृ॒ष्ण॒तू॒ष॒म् ।
कृ॒ष्ण॒तू॒ष॒म् द॒क्षि॒णा॑ । कृ॒ष्ण॒तू॒ष॒मि॒ति॑ कृ॒ष्ण॑ – तू॒ष॒म् । द॒क्षि॒णा॑ वि॒ ।
वी॒हि॑ । इ॒हि॒ स्वा॒हा॑ । स्वा॒हाऽऽहु॑तिम् । आ॒हु॒ति॒म् जु॒षा॒णः॑ ।

आहु॑तिमि॒त्या - हु॒तिम् । जु॒षा॒ण ए॒षः । ए॒ष ते॑ । ते॒ नि॒र्ऋ॒ते ।
 नि॒र्ऋ॒ते भा॒गः । नि॒र्ऋ॒त इति॑ निः - ऋ॒ते । भा॒गो भू॒ते । भू॒ते
 ह॒विष्म॑ती । ह॒विष्म॑त्यसि । अ॒सि मु॒ञ्च । मु॒ञ्चे॒मम् । इ॒मम॑ह॒सः ।
 अ॒ह॒सः स्वा॒हा । स्वा॒हा नमः॑ । नमो॑ यः । य इ॒दम् । इ॒दम्
 च॒कार॑ । च॒कारा॑दित्यम् । आ॒दि॒त्यम् च॒रुम् । च॒रुम् निः । नि॒र् व॑पति ।
 व॑पति वरः । वरो॑ दक्षि॒णा । दक्षि॑णाऽऽग्ना॒वैष्ण॑वम् ।
 आ॒ग्ना॒वैष्ण॑व मे॒काद॑शकपालम् । आ॒ग्ना॒वैष्ण॑वमि॒त्याग्ना॑ - वैष्ण॑वम् ।
 ए॒काद॑शकपालं॑ वा॒मनः॑ । ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश - क॒पालम् ।
 वा॒मनो॑ वही । वही॑ दक्षि॒णा । दक्षि॑णा ऽग्नी॒षोमी॑यम् ( ) ।
 अ॒ग्नी॒षोमी॑यमे॒काद॑शकपालम् ।
 अ॒ग्नी॒षोमी॑यमि॒त्यग्नी॑ - सो॒मीय॑म् । 1 (50/61)

T.S.1.8.1.2 - Kramam

ए॒काद॑शकपालं॑ हि॒रण्य॑म् । ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश - क॒पालम् ।
 हि॒रण्य॑म् दक्षि॒णा । दक्षि॑णै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रमे॒काद॑शकपालम् ।
 ए॒काद॑शकपालमृ॒षभः॑ । ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश - क॒पालम् ।
 ऋ॒षभो॑ वही । वही॑ दक्षि॒णा । दक्षि॑णाऽऽग्ने॒यम् ।

आग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालमैन्द्रम् ।
 अ॒ष्टाक॑पालमित्य॒ष्टा – क॒पालम् । ऐन्द्रम् दधि॑ । दध्य॑षभः । ऋष॑भो
 वही । वही दक्षि॑णा । दक्षि॑णैन्द्रा॒ग्नम् । ऐन्द्रा॒ग्नम् द्वाद॑शकपालम् ।
 ऐन्द्रा॒ग्नमित्यै॑न्द्र – अ॒ग्नम् । द्वाद॑शकपालं वैश्वदे॒वम् ।
 द्वाद॑शकपालमिति द्वाद॑श – क॒पालम् । वैश्वदे॒वम् च॒रुम् ।
 वैश्वदे॒वमिति॑ वैश्व – दे॒वम् । च॒रुम् प्रथ॑मजः । प्रथ॑मजो वथ्सः ।
 प्रथ॑मज इति प्रथ॑म – जः । वथ्सो दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सौम्यम् ।
 सौम्य॑ ऽ श्या॒माक॑म् । श्या॒माक॑म् च॒रुम् । च॒रुं वा॑सः । वा॒सो
 दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सर॒स्वत्यै॑ । सर॒स्वत्यै॑ च॒रुम् । च॒रुं सर॑स्वते ।
 सर॑स्वते च॒रुम् । च॒रुम् मि॒थुनौ॑ । मि॒थुनौ॑ गावौ॑ । गावौ॑ दक्षि॑णा ।
 दक्षि॑णेति दक्षि॑णा ॥ 2 (34/41)

(अग्नीषोमीयं – चतुस्त्रिंशच्च) (A1)

T.S.1.8.2.1 - Kramam

आग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।
 अ॒ष्टाक॑पालमित्य॒ष्टा – क॒पालम् । निर् व॑पति ॥ व॒पति॑ सौम्यम् ।

सौ॒म्यम् च॒रुम् । च॒रुः सा॒वि॒त्रम् । सा॒वि॒त्रम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् ।
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लः सा॒र॒स्व॒तम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वा॒द॒श – क॒पा॒लम् ।
 सा॒र॒स्व॒तम् च॒रुम् । च॒रुम् पौ॒ष्णम् । पौ॒ष्णम् च॒रुम् । च॒रुम् मा॒रु॒तम् ।
 मा॒रु॒तः स॒प्त॒क॒पा॒लम् । स॒प्त॒क॒पा॒लं वै॒श्व॒दे॒वीम् । स॒प्त॒क॒पा॒ल॒मि॒ति
 स॒प्त – क॒पा॒लम् । वै॒श्व॒दे॒वी॒मा॒मि॒क्षाम् । वै॒श्व॒दे॒वी॒मि॒ति वै॒श्व॒दे॒वीम् ।
 आ॒मि॒क्षाम् द्वा॒वापृ॒थि॒व्यम् । द्वा॒वापृ॒थि॒व्य॒मे॒क॒क॒पा॒लम् ।
 द्वा॒वापृ॒थि॒व्य॒मि॒ति द्वा॒वा – पृ॒थि॒व्यम् ।
 ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क – क॒पा॒लम् ॥ 3 (18/23)

(आग्ने॒य सौ॒म्यं मा॒रु॒त-म॒ष्टा॒द॒श) (A2)

T.S.1.8.3.1 - Kramam

ऐ॒न्द्रा॒ग्न॒मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लम् । ऐ॒न्द्रा॒ग्न॒मि॒त्यै॒न्द्र – अ॒ग्नम् ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒लम् मा॒रु॒तीम् । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒लम् ।
 मा॒रु॒ती॒मा॒मि॒क्षाम् । आ॒मि॒क्षां वा॒रु॒णीम् । वा॒रु॒णी॒मा॒मि॒क्षाम् ।
 आ॒मि॒क्षाम् का॒यम् । का॒य॒मे॒क॒क॒पा॒लम् । ए॒क॒क॒पा॒लम् प्र॒घा॒स्यान् ।
 ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क – क॒पा॒लम् । प्र॒घा॒स्यान् ह॒वाम॒हे ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

प्र॒घास्या॑निति॒ प्र – घा॑स्यान् । ह॒वाम॑हे मरु॒तः । मरु॑तो य॒ज्ञवा॑हसः ।
य॒ज्ञवा॑हसः कर॒म्भेण॑ । य॒ज्ञवा॑हस इति॒ य॒ज्ञ – वा॑हसः । कर॒म्भेण॑
सजो॑षसः । सजो॑षस इति॒ स-जो॑षसः ॥ मो षू णः । मो इति॒ मो ।
सू नः । न इन्द्र॑ । इन्द्र॑ पृ॒थ्सु । पृ॒थ्सु दे॒व । पृ॒थि॒स्वति॑ पृत् – सु ।
दे॒वास्तु॑ । अस्तु॑ स्म । स्म ते । ते शु॒ष्मिन् । शु॒ष्मिन्नाव॑या ।
अव॑येत्यव॒या ॥ म॒ही हि । ह्य॒स्य । अ॒स्य मी॒ढुषः॑ । मी॒ढुषो॑ यव्या ।
यव्ये॑ति यव्या ॥ ह॒विष्म॑तो मरु॒तः । मरु॑तो व॒न्दते॑ । व॒न्दते॑ गीः ।
गीरि॑ति गीः ॥ यद् ग्रामे॑ । ग्रामे॑ यत् । यद॑रण्ये । अ॒रण्ये यत् । यथ्
स॒भाया॑म् । स॒भायां य॑त् । यदि॑न्द्रिये । इन्द्रि॒य इती॑न्द्रिये ॥ यच्छू॒द्रे ।
शू॒द्रे यत् । यद॑र्ये । अ॒र्य ए॒नः । ए॒नश्च॑कृ॒म । च॒कृ॒मा व॒यम् ( ) ।
व॒यमि॑ति व॒यम् ॥ यदे॑कस्य । ए॒कस्या॑धि । अ॒धि ध॑र्मणि ।
ध॑र्मणि तस्य । तस्या॑वय॒जनम् । अ॒वय॑जनमसि ।
अ॒वय॑जनमित्य॒व – य॒जनम् । अ॒सि स्वा॑हा । स्वा॒हेति॑ स्वा॒हा ॥
अ॒क्रन् क॑र्म । क॑र्म क॒र्मकृ॑तः । क॒र्मकृ॑तः स॒ह ।
क॒र्मकृ॑त इति॒ क॑र्म – कृ॒तः । स॒ह वा॑चा । वा॒चा म॒योभु॑वा ।

म॒यो॒भु॒वे॒ति॑ म॒यः - भु॒वा ॥ दे॒वे॒भ्यः॑ क॒र्म । क॒र्म कृ॒त्वा ।

कृ॒त्वाऽस्त॑म् । अस्त॑म् प्र । प्रे॒त । इ॒त सु॒दान॒वः ।

सु॒दान॒व इति॑ सु - दान॒वः ॥ 4 (70/79)

(व॒यं यँद् - वि॒श॒तिश्च॑) (A3)

T.S.1.8.4.1 - Kramam

अ॒ग्नये॑ऽनी॒कव॑ते । अ॒नी॒कव॑ते पु॒रोडा॑शम् । अ॒नी॒कव॑त
इ॒त्यनी॑क - व॒ते । पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा - क॑पालम् । निर् व॑पति । व॑पति सा॒कम् ।
सा॒कꣳ सूर्ये॑ण । सूर्ये॑णो॒द्यता॑ । उ॒द्यता॑ म॒रुद्भ्यः॑ । उ॒द्यते॑त्यु॒त्-य॑ता ।
म॒रुद्भ्यः॑ सा॒न्तप॑ने॒भ्यः । म॒रुद्भ्य इति॑ म॒रुत् - भ्यः॑ । सा॒न्तप॑ने॒भ्यो
म॒द्ध्यन्दि॑ने । सा॒न्तप॑ने॒भ्य इति॑ सा॒म् - त॑प॒ने॒भ्यः । म॒द्ध्यन्दि॑ने
च॒रुम् । च॒रुम् म॒रुद्भ्यः॑ । म॒रुद्भ्यो॑ गृ॒हमे॑धि॒भ्यः । म॒रुद्भ्य इति॑
म॒रुत् - भ्यः॑ । गृ॒हमे॑धि॒भ्यः सर्वा॑साम् । गृ॒हमे॑धि॒भ्य इति॑
गृ॒हमे॑धि - भ्यः॑ । सर्वा॑साम् दु॒ग्धे । दु॒ग्धे सा॒यम् । सा॒यम् च॒रुम् ।
च॒रुम् पू॒र्णा । पू॒र्णा द॑र्वि । द॑र्वि प॒रा । प॒रा प॑त । प॑त सु॒पू॒र्णा ।
सु॒पू॒र्णा पुनः॑ । सु॒पू॒र्णेति॑ सु-पू॒र्णा । पुन॑रा । आ प॑त । प॑तेति॑ प॑त ॥

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

व॒स्ने॒व । इ॒व वि॒ । वि॒ क्री॑णाव॒है । क्री॑णाव॒हा इ॒षम् । इ॒षमूर्ज॑म् ।
ऊ॒र्ज॑ श॒तक्र॑तो । श॒तक्र॑तो इति॑ श॒त-क्र॑तो ॥ दे॒हि मे॑ । मे॒ ददा॑मि ।
ददा॑मि ते॒ । ते॒ नि॒ । नि॒ मे॑ । मे॒ धे॒हि । धे॒हि नि॒ । नि॒ ते॑ । ते॒ द॒धे ।
द॒ध इति॑ द॒धे ॥ नि॒हार॑मि॒त् । नि॒हार॑मि॒ति नि॒ - हा॒रम् । इ॒न्नि ।
नि॒ मे॑ । मे॒ हर॑ । ह॒रा नि॒हार॑म् ( ) । नि॒हार॑म् नि॒ ।
नि॒हार॑मि॒ति नि॒ - हा॒रम् । 5 (50/60)

T.S.1.8.4.2 - Kramam

नि॒ ह॒रामि॑ । ह॒रामि॑ ते॒ । त इति॑ ते॒ ॥ म॒रुद्भ्यः॑ क्री॒डिभ्यः॑ ।
म॒रुद्भ्य इति॑ म॒रुत् - भ्यः॑ । क्री॒डिभ्यः॑ पु॒रोडा॑शम् । क्री॒डिभ्य इति॑
क्री॒डि - भ्यः॑ । पु॒रोडा॑श॒ सप्त॑क॒पालम् । सप्त॑क॒पालम् निः॑ ।
सप्त॑क॒पालमि॒ति सप्त॑ - क॒पालम् । निर् व॑पति । व॑पति सा॒कम् ।
सा॒क॒ सूर्ये॑ण । सूर्ये॑णो॒द्यता॑ । उ॒द्यता॑ ऽऽग्ने॒यम् । उ॒द्यते॑त्युत् - य॒ता ।
आग्ने॑यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः॑ ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा - क॒पालम् । निर् व॑पति । व॑पति सौ॒म्यम् ।

सौ॒म्यम् च॒रुम् । च॒रुः सा॒वि॒त्रम् । सा॒वि॒त्रम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् ।
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लः सा॒र॒स्व॒तम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वा॒द॒श – क॒पा॒लम् ।
 सा॒र॒स्व॒तम् च॒रुम् । च॒रुम् पौ॒ष्णम् । पौ॒ष्णम् च॒रुम् । च॒रुमै॒न्द्रा॒ग्नम् ।
 ऐ॒न्द्रा॒ग्नमे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लम् । ऐ॒न्द्रा॒ग्नमि॒त्यै॒न्द्र – अ॒ग्नम् ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒लमै॒न्द्रम् । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्यै॒का॒द॒श – क॒पा॒लम् ।
 ऐ॒न्द्रम् च॒रुम् । च॒रुम् वै॒श्व॒क॒र्म॒णम् । वै॒श्व॒क॒र्म॒णमे॒क॒क॒पा॒लम् ।
 वै॒श्व॒क॒र्म॒णमि॒ति वै॒श्व – क॒र्म॒णम् ।
 ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्यै॒क – क॒पा॒लम् ॥ 6 (30/39)

(हरा निहारं – त्रिंशच्च) (A4)

T.S.1.8.5.1 - Kramam

सो॒मा॒य पि॒तृ॒मते॑ । पि॒तृ॒मते॑ पु॒रो॒डा॒शम् । पि॒तृ॒मत॑ इति॑ पि॒तृ – म॒ते॑ ।
 पु॒रो॒डा॒शः षट्क॒पा॒लम् । षट्क॒पा॒लम् निः । षट्क॒पा॒ल॒मि॒ति
 षट् – क॒पा॒लम् । निर्व॑पति । व॒पति॑ पि॒तृ॒भ्यः । पि॒तृ॒भ्यो
 बर्हि॑षद्भ्यः । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः । बर्हि॑षद्भ्यो धा॒नाः ।
 बर्हि॑षद्भ्य इति॑ बर्हि॑षत् – भ्यः । धा॒नाः पि॒तृ॒भ्यः ।
 पि॒तृ॒भ्योऽग्नि॑ष्वा॒त्ते॒भ्यः । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ते॒भ्योऽभि॒वान्या॒यै । अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ते॒भ्य इ॒त्यग्नि॑ – स्वा॒त्ते॒भ्यः ।
अ॒भि॒वा॒न्या॒यै दु॒ग्धे । अ॒भि॒वा॒न्या॒या इ॒त्यभि॑-वा॒न्या॒यै । दु॒ग्धे म॒न्थम् ।
म॒न्थमे॒तत् ॥ ए॒तत् ते॑ । ते॒ त॒त॒ । त॒त॒ ये॑ । ये॒ च॒ । च॒ त्वा॒म् । त्वा॒मनु॑ ।
अ॒न्वे॒तत् ॥ ए॒तत् ते॑ । ते॒ पि॒ताम॒ह॒ । पि॒ताम॒ह॒ प्र॒पि॒ताम॒ह॒ ।
प्र॒पि॒ताम॒ह॒ ये॑ । प्र॒पि॒ताम॒हेति॑ प्र – पि॒ताम॒ह॒ । ये॒ च॒ । च॒ त्वा॒म् ।
त्वा॒मनु॑ । अ॒न्व॒त्र॒ । अ॒त्र पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ य॒थाभा॒गम् । य॒थाभा॒गम्
म॒न्द॒ध्वम् । य॒थाभा॒गमि॑ति॒ यथा॑-भा॒गम् । म॒न्द॒ध्वं सु॒स॒न्दृश॑म् ॥
सु॒स॒न्दृश॑म् त्वा । सु॒स॒न्दृश॑मि॒ति सु॑ – स॒न्दृश॑म् । त्वा॒ व॒यम् ।
व॒यम् म॒घव॑न् । म॒घव॑न् म॒न्दिषी॑म॒हि॒ । म॒घव॑न्निति॒ मघ॑ – व॒न् ।
म॒न्दिषी॑म॒हीति॑ म॒न्दिषी॑म॒हि ॥ प्र॒ नू॒नम् । नू॒नम् पू॒र्णव॑न्धुरः ।
पू॒र्णव॑न्धुरः स्तु॒तः । पू॒र्णव॑न्धुर इति॒ पू॒र्ण – व॑न्धुरः । स्तु॒तो या॑सि ।
या॒सि व॑शान् । व॑शां॒ अनु॑ । अ॒न्वित्य॑नु ॥ यो॒जा नु॑ । न्वि॒न्द्र ।
इ॒न्द्र ते॑ । ते॒ ह॒री॑ । ह॒री इति॑ ह॒री ॥ 7 (50/62)

T.S.1.8.5.2 - Kramam

अक्ष॑न्नमी॑मदन्त॑ । अमी॑मदन्त॑ हि । ह्य॑व । अ॒व॑ प्रि॒याः । प्रि॒या
 अ॒धू॑षत । अ॒धू॑षतेत्य॑धूषत ॥ अस्तो॑षत स्व॒भान॑वः । स्व॒भान॑वो
 वि॒प्राः । स्व॒भान॑व इति॑ स्व – भान॑वः । वि॒प्रा न॑विष्ठया । न॑विष्ठया
 म॒ती । म॒तीति॑ म॒ती ॥ यो॒जा नु॑ । न्वि॒न्द्र । इ॒न्द्र ते॑ । ते॒ हरी॑ । हरी॑
 इति॑ हरी॑ ॥ अक्ष॑न् पि॒तरः । पि॒तरोऽमी॑मदन्त॑ । अमी॑मदन्त॑ पि॒तरः ।
 पि॒तरोऽती॑तृपन्त॑ । अ॒ती॒तृप॑न्त पि॒तरः । पि॒तरोऽमी॑मृजन्त॑ । अमी॑मृजन्त॑
 पि॒तरः । पि॒तर इति॑ पि॒तरः ॥ प॒रेत॑ । इ॒त पि॒तरः । पि॒तरः सो॒म्याः ।
 सो॒म्या ग॒म्भीरैः॑ । ग॒म्भीरैः॑ प॒थिभिः॑ । प॒थिभिः॑ पू॒र्व्यैः । प॒थिभि॑रिति॑
 प॒थि – भिः॑ । पू॒र्व्यैरिति॑ पू॒र्व्यैः ॥ अथा॑ पि॒तृन् । पि॒तृन्त् सु॒विद॑त्रान् ।
 सु॒विद॑त्राँ अपि॑ । सु॒विद॑त्रानिति॑ सु – विद॑त्रान् । अ॒पीत॑ । इ॒त
 य॒मेन॑ । य॒मेन॑ ये । ये स॒धमा॑दम् । स॒धमा॑दम् म॒दन्ति॑ । स॒धमा॑दमिति॑
 स॒ध – मा॑दम् । म॒दन्तीति॑ म॒दन्ति॑ ॥ म॒नो नु॑ । न्वा । आ हु॒वाम॑हे ।
 हु॒वाम॑हे ना॒राशँ॑सेन॑ । ना॒राशँ॑सेन॑ स्तो॒मेन॑ । स्तो॒मेन॑ पि॒तृणा॑म् ।
 पि॒तृणा॑म् च । च॒ म॒न्मभिः॑ । म॒न्मभि॑रिति॑ म॒न्म – भिः॑ ॥
 आ ( ) नः । 8 (50/54)

T.S.1.8.5.3 - Kramam

न ए॒तु । ए॒तु॒ मनः॑ । मनः॑ पु॒नः । पु॒नः॑ क्र॒त्वे॑ । क्र॒त्वे॑ द॒क्षाय॑ ।
द॒क्षाय॑ जी॒वसे॑ । जी॒वस॑ इति जी॒वसे॑ ॥ ज्योक् च॑ । च॒ सूर्य॑म् ।
सूर्य॑म् दृ॒शे । दृ॒श इति॑ दृ॒शे ॥ पु॒नर् नः॑ । नः॑ पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ मनः॑ ।
मनो॑ द॒दातु॑ । द॒दातु॑ दै॒व्यः । दै॒व्यो ज॒नः । ज॒न इति॑ ज॒नः ॥
जी॒वं व्रा॑तम् । व्रा॒तञ् स॒चेम॑हि । स॒चेम॑हीति स॒चेम॑हि ॥ यद॒न्तरि॑क्षम् ।
अ॒न्तरि॑क्षम् पृ॒थि॒वीम् । पृ॒थि॒वीमु॒त । उ॒त द्या॑म् । द्यां य॑त् । यन्मा॒तरम्॑ ।
मा॒तरम् पि॒तरम्॑ । पि॒तरं वा॑ । वा जि॒हि॒सि॒म ॥ जि॒हि॒सि॒मेति॑
जि॒हि॒सि॒म ॥ अ॒ग्निर् मा॑ । मा॒ तस्मा॑त् । तस्मा॒दे॒नसः॑ । ए॒नसो॑
गा॒र्ह॒प॒त्यः । गा॒र्ह॒प॒त्यः प्र॑ । गा॒र्ह॒प॒त्य इति॑ गा॒र्ह – प॒त्यः ।
प्र मु॒ञ्च॒तु । मु॒ञ्च॒तु दु॒रि॒ता । दु॒रि॒ता या॒नि । दु॒रि॒तेति॑ दुः – इ॒ता ।
या॒नि च॒कृ॒म । च॒कृ॒म क॒रोतु॑ । क॒रोतु॑ मा॒म् । मा॒मने॑न॒सम् ।
अ॒ने॒न॒स॒मि॒त्यने॑न॒सम् ॥ 9 (44/46) (not 47)

(हरी – मन्मभिरा – चतुश्चत्वारिंशच्च) (A5)

T.S.1.8.6.1 - Kramam

प्रति॑पूरु॒षमे॑क॒कपा॑लान् । प्रति॑पूरु॒षमि॑ति॒ प्रति॑ – पू॒रु॒षम् ।
 एक॑कपा॒लान् निः॑ । एक॑कपा॒लानित्ये॑क – कपा॒लान् । निर् व॑पति ।
 वप॑त्ये॒कम् । एक॑मति॒रिक्त॑म् । अति॑रिक्तं॒ याव॑न्तः ।
 अति॑रिक्तमि॒त्यति॑ – रि॒क्तम् । याव॑न्तो गृ॒ह्याः । गृ॒ह्याः स्मः॑ ।
 स्मस्ते॑भ्यः । ते॒भ्यः कम् । कम॑करम् । अ॒करम् प॒शूनाम् । प॒शूनां॑
 शर्म॑ । शर्मा॑सि । अ॒सि शर्म॑ । शर्म॑ यज॒मान॑स्य । यज॒मान॑स्य शर्म॑ ।
 शर्म॑ मे॒ । मे॒ यच्छ॑ । यच्छै॑कः । एक॑ ए॒व । ए॒व रु॒द्रः । रु॒द्रो न॑ ।
 न द्वि॑तीयाय । द्वि॑तीयाय तस्थे॑ । तस्थ॑ आ॒खुः । आ॒खुस्ते॑ । ते॒ रु॒द्र ।
 रु॒द्र प॒शुः । प॒शुस्त॑म् । तम् जु॒षस्व॑ । जु॒षस्वैषः॑ । ए॒ष ते॑ । ते॒ रु॒द्र ।
 रु॒द्र भा॒गः । भा॒गः सह॑ । सह॑ स्व॒स्रा । स्व॒स्राऽम्बि॑कया । अ॒म्बि॑कया
 तम् । तम् जु॒षस्व॑ । जु॒षस्व॑ भेष॒जम् । भेष॒जम् ग॒वे॑ । ग॒वेऽश्वा॑य ।
 अ॒श्वाय॑ पु॒रुषा॑य । पु॒रुषा॑य भेष॒जम् । भेष॒जम॑थो॒ । अ॒थो अ॒स्मभ्य॑म् ।
 अ॒थो इत्य॑थो॒ । अ॒स्मभ्य॑म् भेष॒जम् । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म – भ्य॑म् ।
 भेष॒जं सु॑ भेष॒जम् । सु॑ भेष॒जं यथा॑ ।
 सु॑ भेष॒जमि॑ति॒ सु – भेष॒जम् । 10 (50/56)

T.S.1.8.6.2 - Kramam

यथाऽसति । असतीत्यसति ॥ सुगम् मेषाय । सुगमिति सु – गम् ।
मेषाय मेष्यै ॥ मेष्या अव । अवाम्ब । अम्ब रुद्रम् । रुद्रमदिमहि ।
अदिमह्यव । अव देवम् । देवम् त्र्यम्बकम् । त्र्यम्बकमिति
त्रि-अम्बकम् ॥ यथा नः । नः श्रेयसः । श्रेयसः करत् । करद् यथा ॥
यथा नः । नो वस्यसः । वस्यसः करत् । करद् यथा । यथा नः ।
नः पशुमतः । पशुमतः करत् । पशुमत इति पशु – मतः ।
करद् यथा । यथा नः । नो व्यवसाययात् । व्यवसाययादिति
वि – अवसाययात् ॥ त्र्यम्बकम् यजामहे । त्र्यम्बकमिति
त्रि – अम्बकम् । यजामहे सुगन्धिम् । सुगन्धिम् पुष्टिवर्द्धनम् ।
सुगन्धिमिति सु – गन्धिम् । पुष्टिवर्द्धनमिति पुष्टि – वर्द्धनम् ॥
उर्वारुकमिव । इव बन्धनात् । बन्धनान् मृत्योः । मृत्योर् मुक्षीय ।
मुक्षीय मा । माऽमृतात् । अमृतादित्यमृतात् ॥ एष ते । ते रुद्र ।
रुद्र भागः । भागस्तम् । तम् जुषस्व । जुषस्व तेन । तेनावसेन ।

अवसे॑न परः॑ । परो॑ मूज॑वतः॑ । मूज॑वतोऽति॑ ।
 मूज॑वत इति॑ मूज॑ - वतः॑ । अती॑हि ( ) । इह्य॑वततधन्वा॑ ।
 अवत॑तधन्वा पिना॑कहस्तः॑ । अवत॑तधन्वेत्य॑वतत - धन्वा॑ ।
 पिना॑कहस्तः॑ कृत्ति॑वासाः॑ । पिना॑कहस्त इति॑ पिना॑क - हस्तः॑ ।
 कृत्ति॑वासा इति॑ कृत्ति॑ - वासाः॑ ॥ 11 (53/60)

(सुभे॑षज - मिहि॑ त्रीणि॑ च) (A6)

T.S.1.8.7.1 - Kramam

ऐन्द्रा॑ग्नम् द्वाद॑शकपालम् । ऐन्द्रा॑ग्नमित्यैन्द्र॑ - अ॒ग्नम् । द्वाद॑शकपालं
 वैश्व॑देवम् । द्वाद॑शकपालमि॒ति द्वाद॑श-कपालम् । वैश्व॑देवम् च॒रुम् ।
 वैश्व॑देवमि॒ति वैश्व॑ - दे॒वम् । च॒रुमिन्द्रा॑य । इन्द्रा॑य शुना॑सीराय ।
 शुना॑सीराय पु॒रोडा॑शम् । पु॒रोडा॑शम् द्वाद॑शकपालम् । द्वाद॑शकपालं
 वा॒यव्य॑म् । द्वाद॑शकपालमि॒ति द्वाद॑श - क॒पालम् । वा॒यव्य॑म् प॒यः ।
 प॒यः सौ॒र्यम् । सौ॒र्यमे॒कक॑पालम् । ए॒कक॑पालम् द्वाद॑शगवम् ।
 ए॒कक॑पालमि॒त्ये॒क - क॒पालम् । द्वाद॑शगव॑ स्सी॒रम् ।
 द्वाद॑शगवमि॒ति द्वाद॑श - ग॒वम् । सी॒रम् दक्षि॑णा । दक्षि॑णाऽऽग्ने॒यम् ।

आ॒ग्ने॒यम॑ष्टाक॒पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।
 अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ – क॒पालम् । निर् व॑पति । व॒पति॑ रौ॒द्रम् ।
 रौ॒द्रम् गा॑वी॒धुक॑म् । गा॒वी॒धुक॑म् च॒रुम् । च॒रुमै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रम् दधि॑ ।
 दधि॑ वा॒रुण॑म् । वा॒रुणं॑ य॒वम॑यम् ॥ य॒वम॑यम् च॒रुम् । य॒वम॑यमि॒ति
 य॒व – म॑यम् । च॒रुं व॑हिनी॒ । व॒हिनी॑ धे॒नुः । धे॒नुर् दक्षि॑णा ।
 दक्षि॑णा ये । ये दे॒वाः । दे॒वाः पु॒रस्स॑दः । पु॒रस्स॑दो ऽग्नि॒नेत्राः॑ ।
 पु॒रस्स॑द इति पु॒रः – स॑दः । अ॒ग्नि॒नेत्रा॑ दक्षि॒णस॑दः । अ॒ग्नि॒नेत्रा॑
 इत्य॒ग्नि – ने॒त्राः । दक्षि॑णस॒दो य॑म॒नेत्राः॑ । दक्षि॑णस॒द इति॑
 दक्षि॑ण – स॒दः । य॑म॒नेत्राः॑ पश्चा॒त्स॑दः । य॑म॒नेत्रा॑ इति य॑म–ने॒त्राः ।
 पश्चा॒त्स॑दः स॒वितृ॑ने॒त्राः । पश्चा॒त्स॑द इति पश्चा॒त् – स॑दः ।
 स॒वितृ॑ने॒त्रा उत्त॑रस॒दः । स॒वितृ॑ने॒त्रा इति॑ स॒वितृ॑ – ने॒त्राः । उत्त॑रस॒दो
 व॒रुण॑ने॒त्राः । उत्त॑रस॒द इत्यु॑त्तर – स॒दः । व॒रुण॑ने॒त्रा उप॑रिष॒दः ।
 व॒रुण॑ने॒त्रा इति॑ व॒रुण॑ – ने॒त्राः । उप॑रिष॒दो बृ॒हस्प॑तिने॒त्राः । उप॑रिष॒द
 इत्यु॑परि – स॒दः । बृ॒हस्प॑तिने॒त्रा रक्षो॑हनः । बृ॒हस्प॑तिने॒त्रा इति॑
 बृ॒हस्प॑ति – ने॒त्राः । रक्षो॑हणस्ते । रक्षो॑हण इति रक्षः – ह॒नः ।

ते॒ नः॑ । नः॑ पा॒न्तु । पा॒न्तु ते॑ । ते॒ नः॑ । नो॒ऽव॒न्तु ।

अव॒न्तु ते॒भ्यः॑ ( ) । ते॒भ्यो॑ नमः॑ । 12 (50/69)

T.S.1.8.7.2 - Kramam

नमस्ते॒भ्यः॑ । ते॒भ्यः॑ स्वाहा॑ । स्वाहा॑ समू॒ढम् । समू॒ढं रक्षः॑ ।

समू॒ढमि॒ति सम् – ऊ॒ढम् । रक्षः॑ स॒न्दग्धम् । स॒न्दग्धं रक्षः॑ ।

स॒न्दग्धमि॒ति सम् – द॒ग्धम् । रक्ष॑ इ॒दम् । इ॒दम॒हम् । अ॒हं रक्षः॑ ।

रक्षो॑ऽभि । अ॒भि सम् । सम् द॒हामि॑ । द॒हाम्य॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ रक्षो॑घ्ने ।

रक्षो॑घ्ने स्वाहा॑ । रक्षो॑घ्न इति॑ रक्षः॑ – घ्ने॑ । स्वाहा॑ य॒माय॑ । य॒माय॑

स॒वित्रे॑ । स॒वित्रे॑ वरु॒णाय॑ । वरु॒णाय॑ बृ॒हस्प॑तये॑ । बृ॒हस्प॑तये॑ दु॒वस्व॑ते ।

दु॒वस्व॑ते रक्षो॑घ्ने । रक्षो॑घ्ने स्वाहा॑ । रक्षो॑घ्न इति॑ रक्षः॑ – घ्ने॑ ।

स्वाहा॑ प्र॒ष्टिवा॑ही । प्र॒ष्टिवा॑ही रथः॑ । प्र॒ष्टिवा॑हीति॑ प्र॒ष्टि – वा॑ही ।

रथो॑ दक्षि॒णा । दक्षि॒णा दे॒वस्य॑ । दे॒वस्य॑ त्वा । त्वा स॒वितुः॑ । स॒वितुः॑

प्र॒सवे॑ । प्र॒सवे॑ऽश्वि॒नोः॑ । प्र॒सव॑ इति॑ प्र–सवे॑ । अ॒श्विनो॑र् बा॒हुभ्या॑म् ।

बा॒हुभ्या॑म् पू॒ष्णः॑ । बा॒हुभ्या॑मि॒ति बा॒हु – भ्या॑म् । पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑म् ।

ह॒स्ताभ्या॑ं रक्ष॑सः॑ । रक्ष॑सो व॒धम् । व॒धम् जु॒होमि॑ ।

जु॒होमि॑ ह॒तम् । ह॒तं रक्षः॑ । रक्षो॑ऽवधि॑ष्म । अ॒वधि॑ष्म रक्षः॑ ।

रक्षो॑ यत् । यद् वस्ते॑ । वस्ते॑ तत् । तद् दक्षिणा॑ ।

दक्षिणे॑ति दक्षिणा॑ ॥ 13 (45/52)

(तेभ्यः॑ – पञ्च॑चत्वारि॑ंशच्च) (A7)

T.S.1.8.8.1 - Kramam

धात्रे॑ पुरो॑डाशम् । पुरो॑डाशम् द्वाद॑शकपालम् । द्वाद॑शकपालम् निः ।

द्वाद॑शकपालमि॒ति द्वाद॑श – क॒पालम् । निर् व॑पति । वप॑त्यनु॒मत्यै॑ ।

अनु॑मत्यै च॒रुम् । अनु॑मत्या इत्यनु॑ – म॒त्यै । च॒रुं रा॒कायै॑ ।

रा॒कायै॑ च॒रुम् । च॒रुं सि॒नीवा॒ल्यै । सि॒नीवा॒ल्यै च॒रुम् । च॒रुम् कु॒ह्वै ।

कु॒ह्वै च॒रुम् । च॒रुम् मि॒थुनौ॑ । मि॒थुनौ॑ गा॒वौ । गा॒वौ दक्षि॑णा ।

दक्षि॑णाऽऽग्ना॒वैष्ण॑वम् । आ॒ग्ना॒वैष्ण॑वमे॒काद॑शकपालम् ।

आ॒ग्ना॒वैष्ण॑मित्या॒ग्ना – वैष्ण॑वम् । ए॒काद॑शकपालम् निः ।

ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश – क॒पालम् । निर्व॑पति ।

वप॑त्यैन्द्रा॒वैष्ण॑वम् । ऐन्द्रा॒वैष्ण॑वमे॒काद॑शकपालम् ।

ऐन्द्रा॒वैष्ण॑वमि॒त्यैन्द्रा॑-वैष्ण॑वम् । ए॒काद॑शकपालं वैष्ण॑वम् ।

ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश – क॒पालम् । वैष्ण॑वम् त्रि॒कपाल॑म् ।

त्रि॒क॒पा॒लं॑ वा॒म॒नः॑ । त्रि॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॑ त्रि - क॒पा॒ल॒म् । वा॒म॒नो॑ व॒ही ।
 व॒ही दक्षि॑णा । दक्षि॑णाऽग्नी॒षो॒मी॒यम्॑ । अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् ।
 अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मि॒त्य॒ग्नि॑ - सो॒मी॒यम्॑ । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् निः॑ ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॑ - क॒पा॒ल॒म् । निर् व॒प॒ति॑ ।
 व॒प॒ती॒न्द्रा॒सो॒मी॒यम्॑ । इ॒न्द्रा॒सो॒मी॒य॒मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् ।
 इ॒न्द्रा॒सो॒मी॒य॒मि॒ती॒न्द्रा॑ - सो॒मी॒यम्॑ । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ञ् सौ॒म्य॒म् ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॑-क॒पा॒ल॒म् । सौ॒म्य॒म् च॒रु॒म् ।
 च॒रु॒म् ब॒भ्रुः॑ । ब॒भ्रुर् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सो॒मा॒पौ॒ष्ण॒म् । सो॒म॒पौ॒ष्ण॒म्
 च॒रु॒म् । सो॒मा॒पौ॒ष्ण॒मि॒ति॑ सो॒मा-पौ॒ष्ण॒म् । च॒रु॒म् निः॑ । निर् व॒प॒ति॑ ।
 व॒प॒त्यै॒न्द्रा॒पौ॒ष्ण॒म् । ऐ॒न्द्रा॒पौ॒ष्ण॒म् च॒रु॒म् ।
 ऐ॒न्द्रा॒पौ॒ष्ण॒मि॒त्यै॒न्द्रा॑ - पौ॒ष्ण॒म् । च॒रु॒म् पौ॒ष्ण॒म् । पौ॒ष्ण॒म् च॒रु॒म् ।
 च॒रु॒ञ् श्या॒मः॑ । श्या॒मो दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वै॒श्वान॒रम्॑ । वै॒श्वान॒रम्
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् निः॑ ( ) । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॑
 द्वा॒द॒श॑ - क॒पा॒ल॒म् । निर् व॒प॒ति॑ । व॒प॒ति॑ हि॒र॒ण्य॒म् । हि॒र॒ण्य॒म्
 दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वा॒रु॒णम्॑ । वा॒रु॒णं॑ य॒व॒म॒यम्॑ । य॒व॒म॒यम्॑ च॒रु॒म् ।

यव॒मय॒मिति॑ यव॒ – मय॑म् । च॒रुम॑श्चः । अ॒श्वो दक्षि॑णा ।

दक्षि॑णेति॒ दक्षि॑णा ॥ 14 (58/73)

(वै॒श्वान॑रं द्वा॒दश॑क॒पालं॑ नि – र॒ष्टौ च॑) (A8)

T.S.1.8.9.1 - Kramam

बा॒र्हस्प॑त्यम् च॒रुम् । च॒रुम् निः॑ । निर् व॑पति । व॒पति॑ ब्र॒ह्मणः॑ ।

ब्र॒ह्मणो॑ गृ॒हे । गृ॒हे शि॑तिपृ॒ष्ठः । शि॑तिपृ॒ष्ठो दक्षि॑णा । शि॑तिपृ॒ष्ठ इति॑

शि॑ति – पृ॒ष्ठः । दक्षि॑णै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रमे॑कादशकपालम् ।

एका॑दशकपालꣳ राज॒न्यस्य॑ । एका॑दशकपालमित्ये॒कादश॑-कपालम् ।

राज॒न्यस्य॑ गृ॒हे । गृ॒ह ऋ॑षभः । ऋ॒षभो॑ दक्षि॑णा । दक्षि॑णाऽऽदि॒त्यम् ।

आ॒दि॒त्यम् च॒रुम् । च॒रुम् म॑हिष्यै । म॒हिष्यै॑ गृ॒हे । गृ॒हे धे॒नुः ।

धे॒नुर् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा नैर्ऋ॒तम् । नैर्ऋ॒तम् च॒रुम् । नैर्ऋ॒तमि॑ति

नैः – ऋ॒तम् । च॒रुम् प॑रिवृ॒क्त्यै॑ । प॒रिवृ॒क्त्यै॑ गृ॒हे । प॒रिवृ॒क्त्या इति॑

प॒रि – वृ॒क्त्यै॑ । गृ॒हे कृ॒ष्णाना॑म् । कृ॒ष्णानां॑ व्री॒हीणा॑म् ।

व्री॒हीणा॑म् न॒खनि॑र्भिन्नम् । न॒खनि॑र्भिन्नम् कृ॒ष्णा । न॒खनि॑र्भिन्नमि॒ति

न॒ख – नि॑र्भिन्नम् । कृ॒ष्णा कू॒टा । कू॒टा दक्षि॑णा । दक्षि॑णाऽऽग्ने॒यम् ।

आग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पाल॒ञ् स॑ेनान्यः ।
 अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ - क॒पालम् । स॑ेनान्यो गृ॒हे । स॑ेनान्य इति
 स॑ेना - न्यः । गृ॒हे हि॒रण्यम् । हि॒रण्यम् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वा॒रुणम् ।
 वा॒रुणम् द॑शकपालम् । द॑शकपाल॒ञ् सू॒तस्य॑ । द॑शकपालमि॒ति
 द॑श - क॒पालम् । सू॒तस्य॑ गृ॒हे । गृ॒हे म॒हानि॑रष्टः । म॒हानि॑रष्टो
 दक्षि॑णा । म॒हानि॑रष्ट इति म॒हा - नि॑रष्टः । दक्षि॑णा मा॒रुतम् ।
 मा॒रुत॑ञ् स॒प्तक॑पालम् । स॒प्तक॑पालम् ग्रा॒मण्यः॑ । स॒प्तक॑पालमि॒ति
 स॒प्त - क॑पालम् । ग्रा॒मण्यो॑ गृ॒हे । ग्रा॒मण्य॑ इति ग्रा॒म - न्यः॑ ।
 गृ॒हे पृ॒श्निः । पृ॒श्निर् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सा॒वि॒त्रम् । सा॒वि॒त्रम्
 द्वा॒द॒शक॑पालम् । द्वा॒द॒शक॑पालम् क्ष॒त्तुः ।
 द्वा॒द॒शक॑पालमि॒ति द्वा॒द॒श - क॑पालम् । 15 (50/62)

T.S.1.8.9.2 - Kramam

क्ष॒त्तुर् गृ॒हे । गृ॒ह उप॑ध्वस्तः । उप॑ध्वस्तो दक्षि॑णा । उप॑ध्वस्त
 इत्यु॒प - ध्व॑स्तः । दक्षि॑णा ऽऽश्वि॒नम् । आ॒श्वि॒नम् द्वि॑कपालम् ।
 द्वि॑कपाल॒ञ् स॒ङ्ग्रही॑तुः । द्वि॑कपालमि॒ति द्वि॑ - क॒पालम् ।
 स॒ङ्ग्रही॑तुर् गृ॒हे । स॒ङ्ग्रही॑तुरिति स॒म् - गृ॑हीतुः । गृ॒हे स॒वा॒त्यौ॑ ।

स॒वा॒त्यौ॑ दक्षि॒णा । स॒वा॒त्या॒वि॒ति॒ स – वा॒त्यौ॑ । दक्षि॒णा पौ॒ष्णम् ।
 पौ॒ष्णम् च॒रुम् । च॒रुम् भा॒गदु॒घस्य॑ । भा॒गदु॒घस्य॑ गृ॒हे ।
 भा॒गदु॒घस्ये॑ति॒ भा॒ग – दु॒घस्य॑ । गृ॒हे श्या॒मः । श्या॒मो दक्षि॒णा ।
 दक्षि॒णा रौ॒द्रम् । रौ॒द्रम् गा॒वीधु॒कम् । गा॒वीधु॒कम् च॒रुम् ।
 च॒रुम॒क्षावा॒पस्य॑ । अ॒क्षावा॒पस्य॑ गृ॒हे । अ॒क्षावा॒पस्ये॑त्यक्ष॒-आ॒वा॒पस्य॑ ।
 गृ॒हे श॒बलः॑ । श॒बल उ॒द्धारः॑ । उ॒द्धारो॑ दक्षि॒णा । उ॒द्धार इ॒त्युत्-वा॒रः ।
 दक्षि॒णेन्द्रा॒य । इन्द्रा॒य सु॒त्राम्णो॑ ॥ सु॒त्राम्णो॑ पु॒रोडा॒शम् । सु॒त्राम्ण इति॑
 सु – त्राम्णो॑ ॥ पु॒रोडा॒शमे॒काद॒शक॒पालम् । ए॒काद॒शक॒पालम् प्र॒ति ।
 ए॒काद॒शक॒पालमि॒त्येका॒दश – क॒पालम् । प्र॒ति निः । निर् व॒पति॑ ।
 व॒पतीन्द्रा॒य । इन्द्रा॒या अ॒होमु॒चे ॥ अ॒होमु॒चेऽयम् ।
 अ॒होमु॒च इत्य॒हः – मु॒चे ॥ अ॒यम् नः । नो॒ राजा॑ । राजा॑ वृ॒त्रहा॑ ।
 वृ॒त्रहा॑ राजा॑ । वृ॒त्रहे॑ति॒ वृ॒त्र – हा॑ । राजा॑ भू॒त्वा । भू॒त्वा वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं
 व॒द्ध्य॒त् । व॒द्ध्य॒न् मै॒त्राबा॒र्ह॒स्पत्य॑म् । मै॒त्राबा॒र्ह॒स्पत्य॑म् भ॒वति॑ ।
 मै॒त्राबा॒र्ह॒स्पत्यमि॑ति॒ मै॒त्रा – बा॒र्ह॒स्पत्य॑म् । भ॒वति॑ श्वे॒तायै॑ ॥
 श्वे॒तायै॑ श्वे॒तव॒त्सायै॑ । श्वे॒तव॒त्सायै॑ दु॒ग्धे ।

श्वेत॑व॒थ॒सा॒या इति॑ श्वेत॑ - व॒थ॒सा॒यै । दु॒ग्धे स्वय॑म्मूर्ते॑ । स्वय॑म्मूर्ते॑
स्वय॑म्मथि॒ते । स्वय॑म्मूर्त॑ इति॑ स्वय॑म् - मूर्ते॑ । स्वय॑म्मथि॒त आज्ये॑ ॥
स्वय॑म्मथि॒त इति॑ स्वय॑म् - मथि॒ते । आज्य॑ आश्व॒त्थे ( ) ।

आश्व॒त्थे पात्रे॑ ॥ 16 (50/65)

T.S.1.8.9.3 - Kramam

पात्रे॑ चतुः॑स्र॒क्तौ । चतुः॑स्र॒क्तौ स्वय॑मवप॒न्नायै॑ ॥ चतुः॑स्र॒क्तावि॒ति
चतुः॑ - स्र॒क्तौ । स्वय॑मवप॒न्नायै॑ शाखा॑यै । स्वय॑मवप॒न्नाया इति॑
स्वय॑म् - अव॒प॒न्नायै॑ ॥ शाखा॑यै क॒र्णान् । क॒र्णाञ्च॑ । चाक॒र्णान् ।
अक॒र्णाञ्च॑ । च त॒ण्डु॒लान् । त॒ण्डु॒लान् वि॒ । वि चि॒नुयात्॑ ।
चि॒नुयाद् ये॑ । ये क॒र्णाः । क॒र्णाः सः॑ । स प॒यसि॑ । प॒यसि॑
बा॒र्ह॒स्पत्यः॑ । बा॒र्ह॒स्पत्यो ये॑ । येऽक॒र्णाः । अक॒र्णाः सः॑ ।
स आज्ये॑ ॥ आज्ये॑ मै॒त्रः । मै॒त्रः स्वय॑ङ्कृ॒ता । स्वय॑ङ्कृ॒ता वेदिः॑ ।
स्वय॑ङ्कृ॒तेति॑ स्वयं॑ - कृ॒ता । वेदि॑र् भवति॑ । भवति॑ स्वय॑न्दि॒नम् ।
स्वय॑न्दि॒नम् ब॒र्हिः । स्वय॑न्दि॒नमि॒ति स्वय॑म् - दि॒नम् । ब॒र्हिः
स्वय॑ङ्कृ॒तः । स्वय॑ङ्कृ॒त इ॒ध्मः । स्वय॑ङ्कृ॒त इति॑ स्वय॑म्-कृ॒तः ।
इ॒ध्मः सा॑ । सै॒व । ए॒व श्वे॒ता । श्वे॒ता श्वेत॑व॒थ॒सा ।

श्वेत॑व॒थ्सा दक्षि॑णा । श्वेत॑व॒थ्सेति॑ श्वेत॑ – व॒थ्सा ।

दक्षि॑णेति॑ दक्षि॑णा ॥ 17 (33/39)

(सा॒वि॒त्रं द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल – मा॒श्व॒त्थे त्रय॑स्त्रि॒ंश॒च्च) (A9)

T.S.1.8.10.1 - Kramam

अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये । गृ॒हप॑तये पु॒रोडा॑शम् । गृ॒हप॑तय॒ इति॑ गृ॒ह-प॑तये ॥

पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।

अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा – क॒पालम् । निर् व॑पति । व॒पति कृ॑ष्णाना॒म् ।

कृ॑ष्णा॒नां व्री॑ही॒णाम् । व्री॑ही॒णां सो॒माय॑ । सो॒माय॑ वनस्प॑तये ।

वनस्प॑तये श्या॒माक॑म् । श्या॒माक॑म् च॒रुम् । च॒रुं स॑वि॒त्रे ।

स॑वि॒त्रे स॒त्यप्र॑सवाय । स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रोडा॑शम् । स॒त्यप्र॑सवायेति॑

स॒त्य-प्र॑सवाय । पु॒रोडा॑शम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लमा॑शूना॒म् ।

द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लमि॒ति द्वा॒द॒श – क॒पालम् । आ॑शूनां व्री॑ही॒णाम् ।

व्री॑ही॒णां रु॒द्राय॑ । रु॒द्राय॑ पशु॑पतये । पशु॑पतये गा॒वीधु॑कम् ।

पशु॑पतय॒ इति॑ पशु॑-पतये । गा॒वीधु॑कम् च॒रुम् । च॒रुम् बृ॒हस्प॑तये ।

बृ॒ह॒स्प॒तये॑ वा॒चः । वा॒च॒स्प॒तये॑ । प॒तये॑ नै॒वारम् । नै॒वारम् च॒रुम् ।
 च॒रुमिन्द्रा॑य । इन्द्रा॑य ज्ये॒ष्ठाय॑ । ज्ये॒ष्ठाय॑ पु॒रोडा॑शम् ॥
 पु॒रोडा॑शमे॒काद॑शकपालम् । ए॒काद॑शकपालम् म॒हाव्री॑हीणाम् ।
 ए॒काद॑शकपालमित्ये॒काद॑श – क॒पालम् । म॒हाव्री॑हीणाम् मि॒त्राय॑ ।
 म॒हाव्री॑हीणामिति॑ म॒हा – व्री॑हीणाम् । मि॒त्राय॑ स॒त्याय॑ ।
 स॒त्यायाम्बाना॑म् । आ॒म्बाना॑म् च॒रुम् । च॒रुं वरु॑णाय । वरु॑णाय
 ध॒र्मप॑तये । ध॒र्मप॑तये यव॒मयम्॑ । ध॒र्मप॑तय इति॑ ध॒र्म – प॑तये ।
 यव॒मयम् च॒रुम् । यव॒मय॑मिति॑ यव – म॒यम् । च॒रुं स॒विता॑ ।
 स॒विता॑ त्वा । त्वा प्र॒सवा॑नाम् । प्र॒सवा॑नां सु॒वता॑म् । प्र॒सवा॑नामिति॑
 प्र – स॒वा॑नाम् । सु॒वता॑मग्निः । अ॒ग्निर् गृ॒हप॑तीनाम् । गृ॒हप॑तीनां
 सौ॒मः । गृ॒हप॑तीनामिति॑ गृ॒ह – प॑तीनाम् । सौ॒मो वन॑स्पतीनाम् ।
 वन॑स्पतीनां रु॒द्रः । रु॒द्रः प॑शूनाम् ।

प॑शूनाम् बृ॒ह॒स्पतिः॑ । 18 (50/61)

T.S.1.8.10.2 - Kramam

बृ॒ह॒स्पति॑र् वा॒चाम् । वा॒चा॒मिन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठाना॑म् । ज्ये॒ष्ठाना॑म्
 मि॒त्रः । मि॒त्रः स॒त्याना॑म् । स॒त्याना॑ं वरु॑णः । वरु॑णो ध॒र्मप॑तीनाम् ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

धर्म॑प॒तीनां॑ चै॒ । धर्म॑प॒तीना॒मिति॑ धर्म॑ – प॒तीना॒म् । ये॑ दे॒वाः । दे॒वा
दे॒वसु॑वः । दे॒वसु॑वः स्थ । दे॒वसु॑व इति॑ दे॒व – सु॑वः । स्थ ते ।
त इ॒मम् । इ॒ममा॑मु॒ष्याय॑णम् । आ॒मु॒ष्याय॑णम॒नमि॑त्राय । अ॒नमि॑त्राय
सु॒वद्ध्व॑म् । सु॒वद्ध्व॑म् म॒हते॑ । म॒हते॑ क्ष॒त्राय॑ । क्ष॒त्राय॑ म॒हते॑ । म॒हत
आधि॑प॒त्याय॑ । आधि॑प॒त्याय॑ म॒हते॑ । आधि॑प॒त्याये॒त्याधि॑ – प॒त्याय॑ ।
म॒हते॑ जा॒नरा॑ज्याय । जा॒नरा॑ज्यायैषः । जा॒नरा॑ज्यायेति॑
जा॒न-रा॑ज्याय । ए॒ष वः॑ । वो॒ भर॑ताः । भर॑ता रा॒जा । रा॒जा सो॑मः ।
सो॒मोऽस्मा॑कम् । अ॒स्माक॑म् ब्रा॒ह्मणा॑नाम् । ब्रा॒ह्मणा॑नां रा॒जा ।
रा॒जा प्र॑ति । प्र॑ति त्यत् । त्यन्ना॑म । नाम॑ रा॒ज्यम् । रा॒ज्यम॑धायि ।
अ॒धायि॑ स्वा॒म् । स्वा॒म् त॒नुव॑म् ॥ त॒नुवं॑ वरु॒णः । वरु॑णो अ॒शि॒श्रेत् ।
अ॒शि॒श्रेच्छु॑चैः । शु॒चैर् मि॒त्रस्य॑ । मि॒त्रस्य॑ व्र॒त्याः । व्र॒त्या अ॑भू॒म ।
अ॒भू॒मा म॑न्महि । अ॒मन्म॑हि म॒हतः॑ । म॒हत॑ ऋ॒तस्य॑ । ऋ॒तस्य॑ नाम॑ ।
नाम॑ स॒र्वे । स॒र्वे व्रा॑ताः ( ) । व्रा॑ता वरु॒णस्य॑ । वरु॑णस्या॒भूव॑न् ।
अ॒भूव॑न् वि । वि मि॒त्रः । मि॒त्र ए॒वैः । ए॒वैरा॑तिम् । अ॒राति॑म॒तारी॑त् ।
अ॒ता॒री॒दसू॑षुदन्त । अ॒सू॑षुदन्त य॒ज्ञियाः॑ । य॒ज्ञिया॑ ऋ॒तेन॑ । ऋ॒तेन॑ वि ।

व्यु॑ । उ॒ त्रि॒तः । त्रि॒तो ज॒रि॒माण॑म् । ज॒रि॒माण॑म् नः । न॒ आ॒न॒ट् ।
 आ॒न॒ड् वि॒ष्णोः॑ । वि॒ष्णोः॑ क्र॒मः । क्र॒मोऽसि॑ । अ॒सि वि॒ष्णोः॑ ।
 वि॒ष्णोः॑ क्रा॒न्तम् । क्रा॒न्तम॑सि । अ॒सि वि॒ष्णोः॑ । वि॒ष्णोर् वि॒क्रान्त॑म् ।
 वि॒क्रान्त॑मसि । वि॒क्रान्त॑मि॒ति वि॒ - क्रा॒न्तम् ।

असी॑त्यसि ॥ 19 (75/80)

(प॒शूनां॑ - ब्रा॒ताः - प॒ञ्चवि॑ंशतिश्च) (A10)

T.S.1.8.11.1 - Kramam

अ॒र्थे॒तः स्थ॑ । अ॒र्थे॒त इ॒त्यर्थ॑ - इ॒तः । स्था॒पाम् । अ॒पाम् प॒तिः ।
 प॒तिर॑सि । अ॒सि वृ॒षा । वृ॒षाऽसि॑ । अ॒स्यूर्मिः॑ । ऊ॒र्मिर् वृ॒षसे॑नः ।
 वृ॒षसे॑नोऽसि । वृ॒षसे॑न इ॒ति वृ॒ष - से॑नः । अ॒सि ब्र॒जक्षि॑तः ।
 ब्र॒जक्षि॑तः स्थ॑ । ब्र॒जक्षि॑त इ॒ति ब्र॒ज - क्षि॑तः । स्थ॑ म॒रुता॑म् ।
 म॒रुता॑मो॒जः । ओ॒जः स्थ॑ । स्थ॑ सूर्य॑व॒र्चसः॑ । सूर्य॑व॒र्चसः॑ स्थ॑ ।
 सूर्य॑व॒र्चस इ॒ति सूर्य॑ - व॒र्चसः॑ । स्थ॑ सूर्य॑त्व॒चसः॑ । सूर्य॑त्व॒चसः॑
 स्थ॑ । सूर्य॑त्व॒चस इ॒ति सूर्य॑ - त्व॒चसः॑ । स्थ॑ मा॒न्दाः॑ । मा॒न्दाः॑ स्थ॑ ।
 स्थ॑ वा॒शाः॑ । वा॒शाः॑ स्थ॑ । स्थ॑ श॒क्वरीः॑ । श॒क्वरीः॑ स्थ॑ ।
 स्थ॑ वि॒श्वभृ॑तः । वि॒श्वभृ॑तः स्थ॑ । वि॒श्वभृ॑त इ॒ति वि॒श्व - भृ॑तः ।

स्थ॒ जन॒भृतः॑ । जन॒भृतः॑ स्थ । जन॒भृत॑ इति॒ जन – भृतः॑ ।
 स्था॒ऽग्नेः॑ । अ॒ग्नेस्ते॒जस्याः॑ । ते॒जस्याः॑ स्थ । स्था॒ऽपाम् ।
 अ॒पामो॑षधीनाम् । ओ॒षधी॑नां र॒सः । र॒सः स्थ । स्था॒पः ।
 अ॒पो दे॒वीः । दे॒वीर् म॒धुम॑तीः । म॒धुम॑तीर॒गृह्ण॑न् । म॒धुम॑तीरिति॒
 म॒धु – म॑तीः । अ॒गृह्ण॑न् ऊ॒र्जस्व॑तीः । ऊ॒र्जस्व॑ती रा॒जसू॑याय ।
 रा॒जसू॑याय चि॒तानाः॑ । रा॒जसू॑यायेति॒ राज – सू॑याय । चि॒ताना॑ इति॒
 चि॒तानाः॑ ॥ याभि॑र् मि॒त्रावरु॑णौ । मि॒त्रावरु॑णाव॒भ्यषि॑ञ्चन् ।
 मि॒त्रावरु॑णाविति॒ मि॒त्रा – वरु॑णौ । अ॒भ्यषि॑ञ्चन् याभिः॑ ।
 अ॒भ्यषि॑ञ्चन्नि॒त्यभि – अ॒सिञ्च॑न् । याभि॑रिन्द्र॒म् । इन्द्र॑मनयन् ।
 अ॒नय॑न्नति ( ) । अ॒त्यरा॑तीः । अ॒राती॑रि॒त्यरा॑तीः ॥ रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थ ।
 रा॒ष्ट्रदा॑ इति॒ राष्ट्र – दाः॑ । स्थ॒ राष्ट्र॑म् । राष्ट्र॑म् दत्त॒ । दत्त॒ स्वाहा॑ ॥
 स्वाहा॑ रा॒ष्ट्रदाः॑ । रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थ । रा॒ष्ट्रदा॑ इति॒ राष्ट्र – दाः॑ । स्थ॒ राष्ट्र॑म् ।
 रा॒ष्ट्रम॑मुष्मै॑ । अ॒मुष्मै॑ दत्त॒ । दत्ते॑ति॒ दत्त॑ ॥ 20 (61/74)

(अत्ये – कादश च) (A11)

T.S.1.8.12.1 - Kramam

दे॒वीरा॒पः । आ॒पः स॒म् । स॒म् म॒धु॒मतीः॑ । म॒धु॒मती॒र् म॒धु॒मती॒भिः ।
 म॒धु॒मती॒रिति॑ म॒धु – म॒तीः॑ । म॒धु॒मती॒भिः सृ॒ज्य॒द्ध्वम् ।
 म॒धु॒मती॒भिरिति॑ म॒धु – म॒तीभिः॑ । सृ॒ज्य॒द्ध्वम् म॒हि । म॒हि व॒र्चः॑ ।
 व॒र्चः॑ क्ष॒त्रिया॒य । क्ष॒त्रिया॒य व॒न्वा॒नाः । व॒न्वा॒ना अ॒ना॒धृ॒ष्टाः । अ॒ना॒धृ॒ष्टाः
 सी॒दत॑ । अ॒ना॒धृ॒ष्टा इ॒त्यना॑ – धृ॒ष्टाः । सी॒दतो॑र्ज॒स्वतीः॑ । ऊ॒र्ज॒स्वती॒र्
 म॒हि । म॒हि व॒र्चः॑ । व॒र्चः॑ क्ष॒त्रिया॒य । क्ष॒त्रिया॒य द॒धतीः॑ ।
 द॒धती॒रनि॑भृ॒ष्टम् । अ॒नि॑भृ॒ष्टम॒सि । अ॒नि॑भृ॒ष्टमि॒त्यनि॑ – भृ॒ष्टम् । अ॒सि
 वा॒चः । वा॒चो ब॒न्धुः । ब॒न्धु॒स्तपो॑जाः । तपो॑जाः सो॒मस्य॑ । तपो॑जा
 इति॑ तपः – जाः । सो॒मस्य॑ दा॒त्रम् । दा॒त्रम॒सि । अ॒सि शु॒क्राः ।
 शु॒क्रा वः॑ । वः शु॒क्रेण॑ । शु॒क्रेणो॑त् । उ॒त् पु॒नामि॑ । पु॒नामि॑ च॒न्द्राः ।
 च॒न्द्राश्च॒न्द्रेण॑ । च॒न्द्रेणा॑मृ॒ताः । अ॒मृ॒ता अ॒मृ॒तेन॑ । अ॒मृ॒तेन॑ स्वा॒हा ।
 स्वा॒हा रा॒जसू॒याय॑ । रा॒जसू॒याय॑ चि॒तानाः॑ । रा॒जसू॒याये॑ति
 रा॒ज – सू॒याय॑ । चि॒ताना॑ इति॑ चि॒तानाः॑ ॥ स॒धमा॑दो॒ द्यु॒म्निनीः॑ ।
 स॒धमा॑द इति॑ स॒ध – मा॑दः । द्यु॒म्निनी॒रूर्जः॑ । ऊ॒र्ज ए॒ताः ।
 ए॒ता अ॒नि॑भृ॒ष्टाः । अ॒नि॑भृ॒ष्टा अ॒पस्यु॑वः । अ॒नि॑भृ॒ष्टा इ॒त्यनि॑ – भृ॒ष्टाः ।

अप॒स्युवो॑ व॒सानः॑ । व॒सान इति॑ व॒सानः॑ ॥ प॒स्त्यासु॑ च॒क्रे ।
च॒क्रे वरु॑णः । वरु॑णः स॒धस्थ॑म् । स॒धस्थ॑म॒पाम् । स॒धस्थ॑मिति॑
स॒ध-स्थ॑म् । अ॒पां शि॑शुः । शि॑शुर् मा॒तृत॑मासु । 21 (50/59)

T.S.1.8.12.2 - Kramam

मा॒तृत॑मास्व॒न्तः । मा॒तृत॑मास्वि॒ति मा॒तृ - त॑मासु । अ॒न्तरि॑त्यन्तः ॥
क्ष॒त्रस्यो॑ल्बम् । उ॒ल्बम॑सि । अ॒सि क्ष॒त्रस्य॑ । क्ष॒त्रस्य॑ यो॒निः ।
यो॒निर॑सि । अ॒स्यावि॑न्नः । आ॒विन्नो॑ अ॒ग्निः । अ॒ग्निर् गृ॑हपतिः ।
गृ॑हपतिरा॒विन्नः । गृ॑हपतिरि॒ति गृ॑ह - पतिः । आ॒विन्न इन्द्रः॑ । इन्द्रो॑
वृ॒द्धश्र॑वाः । वृ॒द्धश्र॑वा आ॒विन्नः । वृ॒द्धश्र॑वा इति॑ वृ॒द्ध - श्र॑वाः ।
आ॒विन्नः पू॒षा । पू॒षा वि॒श्ववे॑दाः । वि॒श्ववे॑दा आ॒विन्नौ । वि॒श्ववे॑दा इति॑
वि॒श्व - वे॑दाः । आ॒विन्नौ मि॒त्रावरु॑णौ । मि॒त्रावरु॑णावृ॒तावृ॑धौ ।
मि॒त्रावरु॑णावि॒ति मि॒त्रा - वरु॑णौ । ऋ॒तावृ॑धावा॒विन्ने ।
ऋ॒तावृ॑धावि॒त्यृत॑-वृ॒धौ । आ॒विन्ने द्या॒वापृ॑थि॒वी । आ॒विन्ने इ॒त्यावि॑न्ने ।
द्या॒वापृ॑थि॒वी धृ॒तव्र॑ते । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा - पृ॑थि॒वी ।
धृ॒तव्र॑ते आ॒विन्ना । धृ॒तव्र॑ते इति॑ धृ॒त - व्र॑ते । आ॒विन्ना दे॒वी ।

दे॒व्यदि॑तिः । अदि॑तिर् विश्व॑रूपी । विश्व॑रूप्यावि॒न्नः । विश्व॑रूपीति
विश्व - रूपी । आवि॑न्नो ऽयम् । अय॑मसौ । असा॑वामुष्यायणः ।
आमु॑ष्यायणो॑ऽस्याम् । अस्यां॑ वि॒शि । वि॒श्यस्मिन् । अस्मिन्॑ रा॒ष्ट्रे ।
रा॒ष्ट्रे मह॑ते । मह॑ते क्ष॒त्राय॑ । क्ष॒त्राय॑ मह॑ते । मह॑त आधि॑पत्याय ।
आधि॑पत्याय मह॑ते । आधि॑पत्यायेत्याधि - प॒त्याय॑ । मह॑ते
जान॑राज्याय । जान॑राज्यायैषः । जान॑राज्यायेति जान - राज्याय ।
एष॑ वः । वो॒ भर॑ताः । भर॑ता राजा । राजा॑ सोमः । सोमो॑ऽस्माक॑म् ।
अस्माक॑म् ब्रा॒ह्मणा॑नाम् । ब्रा॒ह्मणा॑नां राजा॑ । राजे॑न्द्रस्य ।
इन्द्र॑स्य ( ) वज्रः । 22 (50/62)

T.S.1.8.12.3 - Kramam

वज्रो॑ऽसि । अ॒सि वा॒र्त्रघ्नः॑ । वा॒र्त्रघ्न॑स्त्वया॑ । वा॒र्त्रघ्न॑ इति
वा॒र्त्र - घ्नः॑ । त्वया॑ऽयम् । अयं॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं व॑द्ध्यात् ।
व॑द्ध्याच्छ॒त्रुबा॑धनाः । श॒त्रुबा॑धनाः स्थ । श॒त्रुबा॑धना इति
श॒त्रु - बा॑धनाः । स्थ पा॒त । पा॒त मा॑ । मा प्र॒त्यञ्च॑म् ।
प्र॒त्यञ्च॑म् पा॒त । पा॒त मा॑ । मा ति॒र्यञ्च॑म् । ति॒र्यञ्च॑मन्वञ्च॑म् ।
अन्वञ्च॑म् मा॑ । मा पा॒त । पा॒त दि॒ग्भ्यः॑ । दि॒ग्भ्यो॑ मा॑ ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

दिग्भ्य॑ इति॑ दिक्-भ्यः॑ । मा॒ पात॑ । पात॑ विश्वाभ्यः॑ । विश्वाभ्यो॑ मा ।
मा॒ नाष्ट्राभ्यः॑ । नाष्ट्राभ्यः॑ पात॑ । पात॑ हिरण्यवर्णो॑ । हिरण्यवर्णावुषसाम्॑ ।
हिरण्यवर्णाविति॑ हिरण्य॑ – वर्णो॑ । उषसां॑ विरोके॑ । विरोकेऽयःस्थूणौ॑ ।
विरोक॑ इति॑ वि – रोके॑ । अयःस्थूणावुदितौ॑ ।
अयःस्थूणावित्ययः॑ – स्थूणौ॑ । उदितौ॑ सूर्यस्य॑ । उदितावित्युत्-इतौ॑ ।
सूर्यस्या॑ । आ॒ रोहतम्॑ । रोहतं॑ वरुण॑ । वरुण॑ मित्र॑ । मित्र॑ गर्तम्॑ ।
गर्तम्॑ ततः॑ । ततश्चक्षाथाम्॑ । चक्षाथामदितिम्॑ । अदितिम्॑ दितिम्॑ ।
दितिम्॑ च । चेति॑ च ॥ 23 (41/48)

(शिशु॑ – रिन्द्रस्यै॑ – कचत्वारिंशच्च॑) (A12)

T.S.1.8.13.1 - Kramam

समिध॑मा । समिधमिति॑ सम् – इधम्॑ । आ॒ तिष्ठ॑ । तिष्ठ॑ गायत्री॑ ।
गायत्री॑ त्वा॑ । त्वा॑ छन्दसाम्॑ । छन्दसामवतु॑ । अवतु॑ त्रिवृत्॑ । त्रिवृत्॑
स्तोमः॑ । त्रिवृदिति॑ त्रि – वृत्॑ । स्तोमो॑ रथन्तरम्॑ । रथन्तरम्॑ साम॑ ।
रथन्तरमिति॑ रथम्॑ – तरम्॑ । सामाग्निः॑ । अग्निर्देवता॑ ।
देवता॑ ब्रह्म॑ । ब्रह्म॑ द्रविणम्॑ । द्रविणमुग्राम्॑ । उग्रामा॑ । आ॒ तिष्ठ॑ ।

ति॒ष्ठ त्रि॒ष्टुप् । त्रि॒ष्टुप् त्वा । त्वा छन्द॑साम् । छन्द॑सामवतु । अव॒तु
 पञ्च॑दशः । पञ्च॑दशः स्तोमः । पञ्च॑दश इति पञ्च – दशः ।
 स्तो॒मो बृ॒हत् । बृ॒हत् साम । सामेन्द्रः । इन्द्रो॑ दे॒वता॑ । दे॒वता॑ क्ष॒त्रम् ।
 क्ष॒त्रम् द्र॒विणम् । द्र॒विणं वि॒राजम् । वि॒राज॑मा । वि॒राज॑मिति
 वि-राज॑म् । आ तिष्ठ । तिष्ठ॑ जगती । जगती॑ त्वा । त्वा छन्द॑साम् ।
 छन्द॑सामवतु । अव॒तु सप्त॑दशः । सप्त॑दशः स्तोमः । सप्त॑दश इति
 सप्त – दशः । स्तो॒मो वैरू॑पम् । वैरू॑प॒ साम । साम॑ मरुतः ।
 मरु॑तो दे॒वता॑ । दे॒वता॑ विट् । विट् द्र॒विणम् । द्र॒विण॑मुदी॒चीम् ।
 उदी॑ची॒मा । आ तिष्ठ । तिष्ठानु॑ष्टुप् । अनु॑ष्टुप्त्वा ।
 अनु॑ष्टु॒बित्यनु॑-स्तुप् । त्वा छन्द॑साम् । 24 (50/57)

T.S.1.8.13.2 - Kramam

छन्द॑सामवतु । अव॒त्वेक॑वि॒ंशः । एक॑वि॒ंशः स्तोमः । एक॑वि॒ंश
 इत्ये॑क – वि॒ंशः । स्तो॒मो वैरा॑जम् । वैरा॑ज॒ साम । साम॑
 मि॒त्रावरु॑णौ । मि॒त्रावरु॑णौ दे॒वता॑ । मि॒त्रावरु॑णा॒विति॑ मि॒त्रा – वरु॑णौ ।
 दे॒वता॑ बल॑म् । बल॑म् द्र॒विणम् । द्र॒विण॑मू॒र्ध्वाम् । ऊ॒र्ध्वा॒मा ।
 आ तिष्ठ । तिष्ठ॑ प॒ङ्क्तिः । प॒ङ्क्ति॑स्त्वा । त्वा छन्द॑साम् ।

छन्द॑साम॒वतु॑ । अव॒तु॒ त्रि॒णव॒त्रय॒स्त्रि॒ञ्शौ॑ । त्रि॒णव॒त्रय॒स्त्रि॒ञ्शौ॑
 स्तोमौ॑ । त्रि॒णव॒त्रय॒स्त्रि॒ञ्शा॒विति॑ त्रि॒णव॑ – त्रय॒स्त्रि॒ञ्शौ॑ ।
 स्तोमौ॑ शा॒क्वर॑रै॒वते॑ । शा॒क्वर॑रै॒वते॑ साम॒नी । शा॒क्वर॑रै॒वते॑ इति॑
 शा॒क्वर॑ – रै॒वते॑ । साम॒नी बृ॒हस्प॑तिः । साम॒नी इति॑ साम॒नी ।
 बृ॒हस्प॑तिर् दे॒वता॑ । दे॒वता॑ वर्चः॑ । वर्चो॑ द्र॒विण॑म् । द्र॒विण॑मीदृ॒ङ् ।
 ईदृ॒ङ् च॑ । चा॒न्यादृ॒ङ् । अ॒न्यादृ॒ङ् च॑ । चै॒तादृ॒ङ् । ए॒तादृ॒ङ् च॑ ।
 च॒ प्रति॑दृ॒ङ् । प्रति॑दृ॒ङ् च॑ । प्रति॑दृङि॒ङ्ति॑ प्रति॑ – दृ॒ङ् । च॒ मि॒तः ।
 मि॒तश्च॑ । च॒ सम्मि॑तः । सम्मि॑तश्च॑ । सम्मि॑त इति॑ सम् – मि॒तः । च॒
 स॒भराः॑ । स॒भरा॑ इति॑ स – भ॒राः ॥ शु॒क्रज्यो॑तिश्च॑ । शु॒क्रज्यो॑तिरिति॑
 शु॒क्र – ज्यो॑तिः । च॒ चि॒त्रज्यो॑तिः । चि॒त्रज्यो॑तिश्च॑ । चि॒त्रज्यो॑तिरिति॑
 चि॒त्र – ज्यो॑तिः । च॒ स॒त्यज्यो॑तिः । स॒त्यज्यो॑तिश्च॑ । स॒त्यज्यो॑तिरिति॑
 स॒त्य – ज्यो॑तिः । च॒ ज्यो॑तिष्मान् । ज्यो॑तिष्माञ्च॑ । च॒ स॒त्यः ।
 स॒त्यश्च॑ । च॒र्त॒पाः । ऋ॒त॒पाश्च॑ । ऋ॒त॒पा इत्यृ॑त – पाः ।
 चा॒त्यञ्हाः॑ । 25 (50/61)

T.S.1.8.13.3 - Kramam

अ॒त्य॒हा इ॒त्य॒ति अ॒हाः ॥ अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा सो॒माय॑ ।
 सो॒माय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा स॒वि॒त्रे । स॒वि॒त्रे स्वा॒हा । स्वा॒हा सर॑स्व॒त्यै ।
 सर॑स्व॒त्यै स्वा॒हा । स्वा॒हा पू॒ष्णे । पू॒ष्णे स्वा॒हा । स्वा॒हा बृ॒ह॒स्प॒तये॑ ।
 बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हा । स्वा॒हेन्द्रा॑य । इन्द्रा॑य स्वा॒हा । स्वा॒हा घो॒षाय॑ ।
 घो॒षाय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा श्लो॒काय॑ । श्लो॒काय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा
 ऽ॒ञ्शाय॑ । अ॒ञ्शाय॑स्वा॒हा । स्वा॒हा भ॒गाय॑ । भ॒गाय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा
 क्षे॒त्र॒स्य । क्षे॒त्र॒स्य प॒तये॑ । प॒तये॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा पृ॒थि॒व्यै । पृ॒थि॒व्यै
 स्वा॒हा । स्वा॒हा ऽन्त॑रि॒क्षाय॑ । अ॒न्त॑रि॒क्षाय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा दि॒वे ।
 दि॒वे स्वा॒हा । स्वा॒हा सू॒र्याय॑ । सू॒र्याय॑ स्वा॒हा । स्वा॒हा च॒न्द्र॒म॒से ।
 च॒न्द्र॒म॒से स्वा॒हा । स्वा॒हा नक्ष॑त्रे॒भ्यः । नक्ष॑त्रे॒भ्यः स्वा॒हा । स्वा॒हा
 ऽद्भ्यः॑ । अ॒द्भ्यः स्वा॒हा । अ॒द्भ्य इ॒त्य॒त् - भ्यः॑ । स्वा॒हौष॑धी॒भ्यः ।
 औष॑धी॒भ्यः स्वा॒हा । औष॑धी॒भ्य इ॒त्योष॑धि - भ्यः॑ ।
 स्वा॒हा व॒न॒स्प॒ति॒भ्यः । व॒न॒स्प॒ति॒भ्यः स्वा॒हा । व॒न॒स्प॒ति॒भ्य इ॒ति
 व॒न॒स्प॒ति - भ्यः॑ । स्वा॒हा च॒राच॑रे॒भ्यः । च॒राच॑रे॒भ्यः स्वा॒हा ।
 स्वा॒हा प॒रि॒प्ल॒वै॒भ्यः । प॒रि॒प्ल॒वै॒भ्यः स्वा॒हा ।

परि॒प्ल॒वे॒भ्य इति॑ परि – प्ल॒वे॒भ्यः । स्वाहा॑ सरी॒सृपे॒भ्यः ।

सरी॒सृपे॒भ्यः स्वाहा॑ ( ) । स्वाहेति॑ स्वाहा॑ ॥ 26 (50/54)

(अ॒नु॒ष्टु॒प्त्वं – त॒र्पाश्च॑ – सरी॒सृपे॒भ्यः स्वाहा॑) (A13)

T.S.1.8.14.1 - Kramam

सोम॑स्य त्वि॒षिः । त्वि॒षिर॑सि । अ॒सि तव॑ । तवे॒व । इ॒व मे॑ । मे॒

त्वि॒षिः । त्वि॒षिर् भू॒यात् । भू॒याद॒मृत॑म् । अ॒मृत॑म॒सि । अ॒सि मृ॒त्योः ।

मृ॒त्योर् मा॑ । मा पा॒हि । पा॒हि दि॒द्योत् । दि॒द्योन्मा॑ । मा पा॒हि ।

पा॒ह्यवे॒ष्टाः । अ॒वे॒ष्टा द॒न्दशू॑काः । अ॒वे॒ष्टा इत्य॑व – इ॒ष्टाः । द॒न्दशू॑का

नि॒रस्त॑म् । नि॒रस्त॑म् न॒मुचेः॑ । नि॒रस्त॑मि॒ति निः॑ – अ॒स्तम् । न॒मुचेः॑

शि॒रः । शि॒र इति॑ शि॒रः ॥ सोमो॑ रा॒जा । रा॒जा व॒रुणः॑ । व॒रुणो॑

दे॒वाः । दे॒वा ध॒र्मसु॑वः । ध॒र्मसु॑वश्च । ध॒र्मसु॑व इति॑ ध॒र्म – सु॑वः ।

च ये॑ । य इति॑ ये ॥ ते ते॑ । ते वा॒चम् । वा॒च सु॑वन्ताम् । सु॑वन्ताम्

ते । ते ते॑ । ते प्रा॒णम् । प्रा॒ण सु॑वन्ताम् । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् ।

सु॑वन्ताम् ते । ते ते॑ । ते चक्षुः॑ । चक्षुः॑ सु॑वन्ताम् । सु॑वन्ताम् ते ।

ते ते॑ । ते श्रो॒त्रम् । श्रो॒त्र सु॑वन्ताम् । सु॑वन्ता सु॒मस्य॑ ।

सोमस्य त्वा । त्वा द्यु॒म्नेन॑ । द्यु॒म्नेना॒भि । अ॒भिषि॑ञ्चामि ।

सिञ्चाम्यग्नेः । अग्ने स्तेजसा । 27 (50/54)

T.S.1.8.14.2 - Kramam

तेजसा॑ सूर्यस्य॑ । सूर्यस्य॑ वर्चसा॑ । वर्चसेन्द्रस्य॑ । इन्द्रस्येन्द्रियेण॑ ।

इन्द्रियेण॑ मित्रावरुणयोः॑ । मित्रावरुणयोर् वीर्येण॑ । मित्रावरुणयोरिति॑

मित्रा – वरुणयोः॑ । वीर्येण॑ मरुताम्॑ । मरुतामोजसा॑ । ओजसा॑

क्षत्राणाम्॑ । क्षत्राणाम्॑ क्षत्रपतिः॑ । क्षत्रपतिरसि॑ । क्षत्रपतिरिति॑

क्षत्र – पतिः॑ । अस्यति॑ । अति दिवः॑ । दिवस्पाहि॑ । पाहि॑

समाववृत्रन्॑ । समाववृत्रन्नधराक्॑ । समाववृत्रन्निति॑ सम्-आववृत्रन्॑ ।

अधरागुदीचीः॑ । उदीचीरहिम्॑ । अहिम् बुद्धिनयम्॑ । बुद्धिनयमनु॑ ।

अनु सञ्चरन्तीः॑ । सञ्चरन्तीस्ताः॑ । सञ्चरन्तीरिति॑ सम्-चरन्तीः॑ ।

ताः पर्वतस्य॑ । पर्वतस्य॑ वृषभस्य॑ । वृषभस्य॑ पृष्ठे॑ । पृष्ठे नावः॑ ।

नावश्चरन्ति॑ । चरन्ति स्वसिचः॑ । स्वसिच इयानाः॑ । स्वसिच इति॑

स्व – सिचः॑ । इयाना इतीयानाः॑ ॥ रुद्र यत् । यत् ते॑ । ते क्रयि॑ ।

क्रयी परम्॑ । परम् नाम॑ । नाम तस्मै॑ । तस्मै हुतम्॑ । हुतमसि॑ ।

असि यमेष्वम्॑ । यमेष्वमसि॑ । यमेष्वमिति॑ यम – इष्टम्॑ । असीत्यसि॑ ॥

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

प्रजापते॑ न । प्रजाप॑त इति॑ प्रजा॑ – पते॑ । न त्वत् । त्वदे॑तानि॑ ।
ए॒तान्य॒न्यः । अ॒न्यो वि॒श्वा । वि॒श्वा जा॑तानि॑ । जा॑तानि॑ परि॑ ।
परि॑ ता ( ) । ता ब॑भूव । ब॒भूवे॑ति ब॑भूव ॥ यत्का॑मास्ते॑ । यत्का॑मा
इति॑ यत् – का॒माः । ते जु॒हुमः॑ । जु॒हुम॑स्तत् । तन्नः॑ । नो अ॒स्तु ।
अ॒स्तु वय॑म् । वय॑ꣳ स्याम । स्याम॑ पतयः॑ । पतयो॑ रयी॒णाम् ।
रयी॒णामि॑ति रयी॒णाम् ॥ 28 (61/69)

(अग्ने॑ – स्तै – का॑दश च) (A14)

T.S.1.8.15.1 - Kramam

इन्द्र॑स्य वज्रः॑ । वज्रो॑ऽसि । अ॒सि वा॒र्त्रघ्नः॑ । वा॒र्त्रघ्न॑स्त्वया॑ ॥
वा॒र्त्रघ्न॑ इति॑ वा॒र्त्र-घ्नः॑ । त्वया॑ऽयम् । अ॒यं वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं व॑द्ध्यत् ।
व॑द्ध्यान् मि॒त्रावरु॑णयोः । मि॒त्रावरु॑णयो स्त्वा । मि॒त्रावरु॑णयो॒रिति॑
मि॒त्रा – वरु॑णयोः । त्वा प्र॒शास्त्रोः॑ । प्र॒शास्त्रोः॑ प्र॒शिषा॑ ॥
प्र॒शास्त्रो॒रिति॑ प्र – शा॒स्त्रोः॑ । प्र॒शिषा॑ यु॒नज्मि॑ । प्र॒शिषे॑ति
प्र – शि॒षा ॥ यु॒नज्मि॑ य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ यो॒गेन॑ । यो॒गेन॑ वि॒ष्णोः॑ ।

वि॒ष्णोः॑ क्र॒मः॑ । क्र॒मो॑ऽसि । अ॒सि वि॒ष्णोः॑ । वि॒ष्णोः॑ क्रान्तम् ।
 क्रान्त॑मसि । अ॒सि वि॒ष्णोः॑ । वि॒ष्णोर् वि॒क्रान्त॑म् । वि॒क्रान्त॑मसि ।
 वि॒क्रान्त॑मिति वि - क्रान्तम् । अ॒सि म॒रुता॑म् । म॒रुता॑म् प्रसवे ।
 प्र॒सवे॑ जैषम् । प्र॒सव॑ इति प्र - सवे । जैष॑माप्तम् । आ॒प्तम् म॒नः॑ ।
 म॒नः॑ सम् । स॒मह॑म् । अ॒हमिन्द्रि॑येण । इन्द्रि॑येण वी॒र्ये॑ण । वी॒र्ये॑ण
 प॒शूना॑म् । प॒शूना॑म् म॒न्युः॑ । म॒न्युर॑सि । अ॒सि त॑व । त॒वेव॑ । इ॒व मे॑ ।
 मे॑ म॒न्युः॑ । म॒न्युर् भू॑यात् । भू॒यान्न॑मः । न॒मो मा॑त्रे । मा॒त्रे पृ॑थि॒व्यै ।
 पृ॒थि॒व्यै मा॑ । मा॒ऽह॑म् । अ॒हम् मा॑तरम् । मा॒तरम् पृ॑थि॒वीम् ।
 पृ॒थि॒वीं हि॑ऽसिषम् । हि॑ऽसिषम् मा । मा॒ माम् । 29 (50/56)

T.S.1.8.15.2 - Kramam

माम् मा॒ता । मा॒ता पृ॑थि॒वी । पृ॒थि॒वी हि॑ऽसीत् । हि॑ऽसीदियत् ।
 इ॒यद॑सि । अ॒स्यायुः॑ । आ॒युर॑सि । अ॒स्यायुः॑ । आ॒युर् मे॑ । मे॑ धे॒हि ।
 धे॒हूर्क् । ऊ॒र्गसि॑ । अ॒स्यूर्ज॑म् । ऊ॒र्जम् मे॑ । मे॑ धे॒हि । धे॒हि यु॑ङ्ङ् ।
 यु॑ङ्ङसि । अ॒सि वर्चः॑ । वर्चो॑ऽसि । अ॒सि वर्चः॑ । वर्चो॑ म॒यि ।
 म॒यि धे॒हि । धे॒ह्यग्न॑ये । अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये । गृ॒हप॑तये स्वाहा ।
 गृ॒हप॑तय इति गृ॒ह - प॑तये । स्वाहा सो॒माय॑ । सो॒माय॑ वनस्प॑तये ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

वनस्पतये॑ स्वाहा॑ । स्वाहेन्द्र॑स्य । इन्द्र॑स्य बलाय॑ । बलाय॑ स्वाहा॑ ।
स्वाहा॑ मरुता॑म् । मरुता॑मोजसे॑ । ओजसे॑ स्वाहा॑ । स्वाहा॑ ह॒सः ।
ह॒सः शुचि॑षत् । शुचि॑षद् वसुः॑ । शुचि॑षदिति॑ शुचि॑ – सत् ।
वसु॑ रन्तरिक्ष॑सत् । अन्तरिक्ष॑सद्धोता॑ । अन्तरिक्ष॑सदित्यन्तरिक्ष॑-सत् ।
होता॑ वेदि॑षत् । वेदि॑षदिति॑ वेदि॑ – सत् ।
अति॑थिर् दुरोण॑सत् । दुरोण॑सदिति॑ दुरोण॑ – सत् ॥ नृष॑द् वर॑सत् ।
नृष॑दिति॑ नृ – सत् । वर॑सद्वृत॑सत् । वर॑सदिति॑ वर॑ – सत् ।
ऋत॑सद् व्योम॑सत् । ऋत॑सदित्यृत॑ – सत् । व्योम॑सदब्जाः ।
व्योम॑सदिति॑ व्योम॑ – सत् । अब्जा॑ गोजाः॑ । अब्जा॑ इत्यप् – जाः ।
गोजा॑ ऋत॑जाः ( ) । गोजा॑ इति॑ गो – जाः । ऋत॑जा अद्रि॑जाः ।
ऋत॑जा इत्यृत॑ – जाः । अद्रि॑जा ऋत॑म् । अद्रि॑जा इत्यद्रि॑ – जाः ।
ऋत॑म् बृह॑त् । बृह॑दिति॑ बृह॑त् ॥ 30 (53/65)

(हि॒सिषं॑ म – त॒जा – स्त्रीणि॑ च) (A15)

T.S.1.8.16.1 - Kramam

मि॒त्रो॒ऽसि॒ । अ॒सि॒ वरु॑णः । वरु॑णो॒ऽसि॒ । अ॒सि॒ स॒म् । स॒म॒ह॒म् । अ॒हं
 वि॒श्वैः॑ । वि॒श्वैर् दे॒वैः । दे॒वैः क्ष॑त्रस्य । क्ष॑त्रस्य॒ नाभिः॑ । नाभि॑रसि ।
 अ॒सि॒ क्ष॑त्रस्य । क्ष॑त्रस्य॒ योनिः॑ । योनि॑रसि । अ॒सि॒ स्यो॒नाम् । स्यो॒ना
 मा । आ॒ सी॒द । सी॒द सु॒ष॒दाम् । सु॒ष॒दामा॑ । सु॒ष॒दामि॑ति सु॒-स॒दाम् ।
 आ॒ सी॒द । सी॒द मा॑ । मा॒ त्वा॑ । त्वा॒ हि॒॒सीत् । हि॒॒सीन्मा॑ ।
 मा॒ मा॑ । मा॒ हि॒॒सीत् । हि॒॒सीन्नि॑ । निष॑साद । स॒साद॑ धृ॒तव्र॑तः ।
 धृ॒तव्र॑तो वरु॑णः । धृ॒तव्र॑त इति॒ धृ॒त - व्र॑तः । वरु॑णः प॒स्त्या॑सु ।
 प॒स्त्या॑स्वा । आ॒ साम्रा॑ज्याय । साम्रा॑ज्याय सु॒क्रतुः॑ । साम्रा॑ज्यायेति॒
 साम् - रा॒ज्याय॑ । सु॒क्रतु॑र् ब्र॒ह्मा(३)न् । सु॒क्रतु॑रिति॒ सु - क्र॑तुः ।
 ब्र॒ह्मा(३)न्त्व॑म् । त्व॒ राज॑न् । राज॑न् ब्र॒ह्मा । ब्र॒ह्मा॒ऽसि॒ । अ॒सि॒
 स॒वि॒ता । स॒वि॒ता॒ऽसि॒ । अ॒सि॒ स॒त्य॒स॒वः । स॒त्य॒स॒वो ब्र॒ह्मा(३)न् ।
 स॒त्य॒स॒व इति॑ स॒त्य - स॒वः । ब्र॒ह्मा(३)न्त्व॑म् । त्व॒ राज॑न् ।
 राज॑न् ब्र॒ह्मा । ब्र॒ह्मा॒ऽसि॒ । अ॒सीन्द्रः॑ । इन्द्रो॒ऽसि॒ । अ॒सि॒ स॒त्यौजाः॑ ( ) ।
 स॒त्यौजा॑ ब्र॒ह्मा(३)न् । स॒त्यौजा॑ इति॒ स॒त्य - औजाः॑ । 31 (50/56)

T.S.1.8.16.2 - Kramam

ब्र॒ह्मा(३)न्त्वम् । त्व॑ राजन् । राजन् ब्र॒ह्मा । ब्र॒ह्मा॑सि । अ॒सि
 मि॒त्रः । मि॒त्रो॑सि । अ॒सि सु॒शेवः । सु॒शेवो॑ ब्र॒ह्मा(३)न् । सु॒शेव
 इति॑ सु – शेवः । ब्र॒ह्मा(३)न्त्वम् । त्व॑ राजन् । राजन् ब्र॒ह्मा ।
 ब्र॒ह्मा॑सि । अ॒सि वरु॑णः । वरु॑णो॒सि । अ॒सि स॒त्यध॑र्मा ।
 स॒त्यध॑र्मेन्द्र॒स्य । स॒त्यध॑र्मेति सत्य – धर्मा । इन्द्र॒स्य वज्रः॑ ।
 वज्रो॑सि । अ॒सि वार्त्र॑घ्नः । वार्त्र॑घ्नस्तेन । वार्त्र॑घ्न इति॑ वार्त्र–घ्नः ।
 तेन॑ मे । मे र॒द्ध्य । र॒द्ध्य दि॒शः । दि॒शो॑सि । अ॒भ्यय॑म् ।
 अय॑ राजा । राजा॑भूत् । अ॒भूथ् सु॒श्लोकाँ(४) । सु॒श्लोकाँ(४)
 सु॒मङ्ग॒लाँ(४) । सु॒श्लोकाँ(४) इति॑ सु – श्लोकाँ (४) ।
 सु॒मङ्ग॒लाँ(४) स॒त्यरा॑जा(३)न् । सु॒मङ्ग॒लाँ(४) इति॑
 सु – मङ्ग॒लाँ(४) । स॒त्यरा॑जा(३)निति सत्य – राजा(३)न् ॥
 अ॒पाम् न॒प्त्रे । न॒प्त्रे स्वा॒हा । स्वा॒होर्जः॑ । ऊ॒र्जो न॒प्त्रे । न॒प्त्रे स्वा॒हा ।
 स्वा॒हा अ॒ग्नये॑ ॥ अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये । गृ॒हप॑तये स्वा॒हा ।
 गृ॒हप॑तय इति॑ गृ॒ह – प॑तये । स्वा॒हेति॑ स्वा॒हा ॥ 32 (40/46)

(सत्यौजा॑ – श्र॒त्वारि॑ञ्च॒) (A16)

T.S.1.8.17.1 - Kramam

आग्ने॑यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।
 अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा – क॑पालम् । निर् व॑पति । व॑पति हि॒रण्यम् ।
 हि॒रण्यम् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सा॒रस्व॑तम् । सा॒रस्व॑तम् च॒रुम् ।
 च॒रुं व॑त्स॒तरी॑ । व॑त्स॒तरी॑ दक्षि॑णा । दक्षि॑णा सा॒वित्र॑म् । सा॒वित्र॑म्
 द्वा॒दश॑कपालम् । द्वा॒दश॑कपालमु॒पध्व॑स्तः । द्वा॒दश॑कपालमि॒ति
 द्वा॒दश॑ – क॑पालम् । उ॒पध्व॑स्तो दक्षि॑णा । उ॒पध्व॑स्त
 इ॒त्यु॒प-ध्व॑स्तः । दक्षि॑णा पौ॒ष्णम् । पौ॒ष्णम् च॒रुम् । च॒रुञ् श्या॑मः ।
 श्या॑मो दक्षि॑णा । दक्षि॑णा बा॒र्हस्प॑त्यम् । बा॒र्हस्प॑त्यम् च॒रुम् ।
 च॒रुञ् शि॑तिपृ॒ष्ठः । शि॑तिपृ॒ष्ठो दक्षि॑णा । शि॑तिपृ॒ष्ठ इति॑ शि॑ति-पृ॒ष्ठः ।
 दक्षि॑णै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रमे॑कादशकपालम् । ए॒काद॑शकपालमृष॒भः ।
 ए॒काद॑शकपालमि॒त्ये॒काद॑श – क॑पालम् । ऋष॒भो दक्षि॑णा ।
 दक्षि॑णा वा॒रुण॑म् । वा॒रुण॑म् द॒शक॑पालम् । द॒शक॑पालम् म॒हानि॑रष्टः ।
 द॒शक॑पालमि॒ति द॒श – क॑पालम् । म॒हानि॑रष्टो दक्षि॑णा ।
 म॒हानि॑रष्ट इति॑ म॒हा – नि॒रष्टः॑ । दक्षि॑णा सौ॒म्यम् । सौ॒म्यम् च॒रुम् ।

च॒रुम् ब॒भ्रुः । ब॒भ्रुर् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा त्वाष्ट्र॑म् । त्वाष्ट्र॑मष्टा॒कपा॑लम् ।
अष्टा॑कपा॒लꣳ शु॒ण्ठः । अष्टा॑कपा॒लमि॒त्यष्टा॑ – क॒पा॒लम् ।
शु॒ण्ठो दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वैष्ण॒वम् । वैष्ण॒वम् त्रि॒कपा॑लम् । त्रि॒कपा॑लं
वा॒मनः॑ । त्रि॒कपा॑लमि॒ति त्रि॑ – क॒पा॒लम् । वा॒मनो॑ दक्षि॑णा ।
दक्षि॑णेति॒ दक्षि॑णा । 33 (42/51)

(आग्ने॑यꣳ हि॒रण्यꣳ सा॒रस्व॑तं – द्वि॒चत्वा॑रिꣳशत्) (A17)

T.S.1.8.18.1 - Kramam

सद्यो॑ दीक्ष॑यन्ति । दीक्ष॑यन्ति सद्यः॑ । सद्यः॑ सोम॑म् । सोम॑म् क्री॑णन्ति ।
क्री॑णन्ति पु॒ण्डरि॑स्रजाम् । पु॒ण्डरि॑स्रजाम् प्र । प्र य॑च्छति । य॒च्छति॑
दश॑भिः । दश॑भिर् वथ्स॑तरैः । दश॑भिरिति॒ दश॑ – भिः । वथ्स॑तरैः
सोम॑म् । सोम॑म् क्री॑णाति । क्री॑णाति दश॑पेयः । दश॑पेयो॑ भवति ।
दश॑पेय॑ इति॒ दश॑ – पेयः॑ । भवति॑ शत॑म् । शत॑म् ब्रा॒ह्मणाः॑ ।
ब्रा॒ह्मणाः॑ पिब॑न्ति । पिब॑न्ति सप्त॑दशम् । सप्त॑दशꣳ स्तो॒त्रम् ।
सप्त॑दशमि॒ति सप्त॑ – दश॑म् । स्तो॒त्रम् भवति॑ । भवति॑ प्राका॑शौ ।
प्राका॑शाव॑ध्व॒र्यवे॑ । अध्व॒र्यवे॑ ददाति । ददाति॑ स्रज॑म् । स्रज॑मुद्गा॒त्रे ।

उ॒द्गा॒त्रे रु॒क्मम् । उ॒द्गा॒त्र इ॒त्युत् - गा॒त्रे । रु॒क्म॒ऽहो॒त्रे । हो॒त्रे ऽश्व॑म् ।
 अ॒श्वम् प्र॒स्तो॒तृप्र॒तिह॑र्तृ॒भ्याम् । प्र॒स्तो॒तृप्र॒तिह॑र्तृ॒भ्याम् द्वा॒दश॑ ।
 प्र॒स्तो॒तृप्र॒तिह॑र्तृ॒भ्यामि॒ति प्र॒स्तो॒तृ - प्र॒तिह॑र्तृ॒भ्याम् । द्वा॒दश॑ प॒ष्ठौहीः॑ ।
 प॒ष्ठौही॑र् ब्र॒ह्मणे॑ । ब्र॒ह्मणे॑ व॒शाम् । व॒शाम् मै॒त्राव॑रु॒णाय॑ । मै॒त्राव॑रु॒णाय॑
 ऋ॒षभ॑म् । मै॒त्राव॑रु॒णाये॒ति मै॒त्रा - व॑रु॒णाय॑ । ऋ॒षभ॑म्
 ब्रा॒ह्म॒णाच्छ॒॑ऽसि॒ने । ब्रा॒ह्म॒णाच्छ॒॑ऽसि॒ने वा॒ससी॑ । वा॒ससी॑
 ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्याम् । वा॒ससी॑ इ॒ति वा॒ससी॑ । ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्या॒ऽस्थू॑रि ।
 ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्यामि॒ति ने॒ष्टापो॑तृ - भ्याम् । स्थू॑रि यवा॒चित॑म् ।
 यवा॒चित॑म॒च्छावा॑काय॑ । यवा॒चित॑मि॒ति यव॑ - आ॒चित॑म् ।
 अ॒च्छावा॑काया॒न॒ड्वा॒हम् । अ॒न॒ड्वा॒हम॒ग्नी॒धे । अ॒ग्नी॒धे भा॒र्गवः॑ ।
 अ॒ग्नी॒ध इ॒त्यग्नि॑ - इ॒धे । भा॒र्गवो॑ हो॒ता । हो॒ता भ॑वति ।
 भ॑वति श्राय॒न्तीय॑म् । श्राय॒न्तीय॑म् ब्र॒ह्म॒साम॑म् । ब्र॒ह्म॒साम॑म् भ॑वति ।
 ब्र॒ह्म॒साम॑मि॒ति ब्र॒ह्म - सा॒मम् । भ॑वति वा॒रव॑न्तीयम् ( ) । वा॒रव॑न्तीय॑
 म॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मम् । वा॒रव॑न्तीय॑मि॒ति वा॒र - व॑न्तीयम् । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒म॒ऽ
 सा॒र॒स्वतीः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒ममि॒त्यग्नि॑ष्टोम - सा॒मम् । सा॒र॒स्वती॑रपः ।

अपो॑ गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णातीति॑ गृ॒ह्णाति॑ । 34 (54/67)

(वार॑वन्तीयं॑ च॒त्वारि॑ च) (A18)

T.S.1.8.19.1 - Kramam

आग्ने॑यम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।

अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा – क॑पालम् । निर् व॑पति । व॑पति हि॒रण्यम् ।

हि॒रण्यम् दक्षि॑णा । दक्षि॑णैन्द्रम् । ऐन्द्र॑मेकादशकपालम् ।

एका॑दशकपालमृष॒भः । एका॑दशकपालमि॒त्येका॑दश – क॑पालम् ।

ऋष॑भो दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वैश्वदे॒वम् । वैश्वदे॒वम् च॑रुम् । वैश्वदे॒वमिति॑

वैश्व॑-दे॒वम् । च॑रुम् पि॒शङ्गी॑ । पि॒शङ्गी॑ प॒ष्ठौही॑ । प॒ष्ठौही॑ दक्षि॑णा ।

दक्षि॑णा मै॒त्राव॑रुणीम् । मै॒त्राव॑रुणीमामि॒क्षाम् । मै॒त्राव॑रुणीमिति॑

मै॒त्रा – व॑रुणीम् । आ॒मि॒क्षां व॑शा । व॑शा दक्षि॑णा । दक्षि॑णा

बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् । बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् च॑रुम् । च॑रुं शि॒तिपृ॑ष्ठः । शि॒तिपृ॑ष्ठो

दक्षि॑णा । शि॒तिपृ॑ष्ठ इति॑ शि॒ति – पृ॑ष्ठः । दक्षि॑णा ऽऽदि॒त्याम् ।

आ॒दि॒त्याम् म॒ल्हाम् । म॒ल्हाम् गर्भि॑णीम् । गर्भि॑णीमा । आ ल॑भते ।

ल॑भते मा॒रुती॑म् । मा॒रुती॑म् पृ॒श्निम् । पृ॒श्निम् प॒ष्ठौही॑म् ।

प॒ष्ठौ॑ही॒मश्चि॑भ्याम् । अ॒श्चि॑भ्याम् पू॒ष्णो॑ । अ॒श्चि॑भ्या॒मित्य॑श्चि - भ्याम् ।
 पू॒ष्णो॑ पु॒रो॒डा॒शम् । पु॒रो॒डा॒शम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् निः ।
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वा॒द॒श-क॒पा॒लम् । निर् व॒पति॑ । व॒पति॑ सर॒स्वते॑ ।
 सर॒स्वते॑ स॒त्य॒वा॒चे॑ । स॒त्य॒वा॒चे॑ च॒रुम् । स॒त्य॒वा॒च इति॑ स॒त्य-वा॒चे॑ ।
 च॒रुं स॒वि॒त्रे॑ । स॒वि॒त्रे॑ स॒त्य॒प्र॒स॒वा॒य । स॒त्य॒प्र॒स॒वा॒य पु॒रो॒डा॒शम् ।
 स॒त्य॒प्र॒स॒वा॒येति॑ स॒त्य - प्र॒स॒वा॒य । पु॒रो॒डा॒शम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् ।
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् ति॒सृ॒ध॒न्वम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वा॒द॒श - क॒पा॒लम् ।
 ति॒सृ॒ध॒न्वं शु॒ष्क॒दृ॒तिः॑ । ति॒सृ॒ध॒न्व॒मि॒ति ति॒सृ - ध॒न्वम् ।
 शु॒ष्क॒दृ॒तिर् दक्षि॑णा । शु॒ष्क॒दृ॒तिरि॒ति शु॒ष्क - दृ॒तिः॑ ।
 दक्षि॑णेति दक्षिणा । 35 (47/59)

(अ॒ग्ने॒यं हिर॑ण्यमै॒द्रमृ॑षभो वै॒श्वदे॑वं पि॒शङ्गी॑ बा॒र्हस्प॒त्यं-
 स॒प्त॒च॒त्वा॒रि॒ंशत्) (A19)

T.S.1.8.20.1 - Kramam

आ॒ग्ने॒य॒म॒ष्टा॒क॒पा॒लम् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒लम् निः ।
 अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒लम् । निर् व॒पति॑ । व॒पति॑ सौ॒म्यम् ।
 सौ॒म्यम् च॒रुम् । च॒रुं सा॒वि॒त्रम् । सा॒वि॒त्रम् द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लम् ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

द्वाद॑श॒क॒पा॒ल॒म् बा॒र्ह॒स्प॒त्य॒म् । द्वाद॑श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वाद॑श॒-क॒पा॒ल॒म् ।
बा॒र्ह॒स्प॒त्य॒म् च॒रु॒म् । च॒रु॒म् त्वा॒ष्ट्र॒म् । त्वा॒ष्ट्र॒म॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒म् ।
अ॒ष्टा॒क॒पा॒लं वै॒श्वान॑र॒म् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒ल॒म् । वै॒श्वान॑र॒म्
द्वाद॑श॒क॒पा॒ल॒म् । द्वाद॑श॒क॒पा॒ल॒म् दक्षि॑णः । द्वाद॑श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति
द्वाद॑श॒-क॒पा॒ल॒म् । दक्षि॑णो रथ॒वा॒हन॒वा॒हः । रथ॒वा॒हन॒वा॒हो दक्षि॑णा ।
रथ॒वा॒हन॒वा॒ह इति॑ रथ॒वा॒हन - वा॒हः । दक्षि॑णा सा॒र॒स्व॒त॒म् ।
सा॒र॒स्व॒त॒म् च॒रु॒म् । च॒रु॒म् निः । निर् व॑पति । व॒प॒ति पौ॒ष्ण॒म् ।
पौ॒ष्ण॒म् च॒रु॒म् । च॒रु॒म् मै॒त्र॒म् । मै॒त्र॒म् च॒रु॒म् । च॒रुं वा॑रुण॒म् ।
वा॒रुण॒म् च॒रु॒म् । च॒रु॒म् क्षै॒त्र॒प॒त्य॒म् । क्षै॒त्र॒प॒त्य॒म् च॒रु॒म् । क्षै॒त्र॒प॒त्य॒मि॒ति
क्षै॒त्र - प॒त्य॒म् । च॒रु॒मा॒दि॒त्य॒म् । आ॒दि॒त्य॒म् च॒रु॒म् । च॒रु॒मु॒त्त॒रः ।
उ॒त्त॒रो रथ॒वा॒हन॒वा॒हः । उ॒त्त॒र इत्यु॑त् - त॒रः । रथ॒वा॒हन॒वा॒हो दक्षि॑णा ।
रथ॒वा॒हन॒वा॒ह इति॑ रथ॒वा॒हन - वा॒हः । दक्षि॑णोति दक्षि॑णा ॥ 36

(34/42)

(आ॒ग्ने॒यꣳ सौ॒म्यं बा॒र्ह॒स्प॒त्यं - च॒तु॒स्त्रिं॑शत्) (A20)

T.S.1.8.21.1 - Kramam

स्वा॒द्वी॒म् त्वा॑ । त्वा॒ स्वा॒दुना॑ । स्वा॒दुना॑ ती॒ब्राम् । ती॒ब्राम् ती॒व्रेण॑ ।
 ती॒व्रेणा॒मृता॑म् । अ॒मृता॑म॒मृते॑न । अ॒मृते॑न सृ॒जामि॑ । सृ॒जामि॑ सम् ।
 सꣳ सो॒मेन॑ । सो॒मेन॑ सो॒मः । सो॒मोऽसि॑ । अ॒स्य॒श्चि॒भ्याम् ।
 अ॒श्चि॒भ्याम् प॒च्यस्व॑ । अ॒श्चि॒भ्यामि॒त्यश्चि॑ – भ्याम् । प॒च्यस्व॑
 सर॒स्वत्यै॑ । सर॒स्वत्यै॑ प॒च्यस्व॑ । प॒च्यस्वे॒न्द्राय॑ । इ॒न्द्राय॑ सु॒त्राम्णो॑ ।
 सु॒त्राम्णो॑ प॒च्यस्व॑ । सु॒त्राम्ण॑ इति॑ सु – त्राम्णो॑ । प॒च्यस्व॑ पु॒नातु॑ ।
 पु॒नातु॑ ते । ते॒ परि॒स्रुत॑म् । परि॒स्रुतꣳ सो॒मम् । परि॒स्रुत॑मि॒ति
 परि॒स्रुत॑म् । सो॒मꣳ सूर्य॑स्य । सूर्य॑स्य दु॒हिता॑ । दु॒हिते॑ति दु॒हिता॑ ॥
 वा॒रेण॑ श॒श्वता॑ । श॒श्वता॑ तना॑ । तने॑ति तना॑ ॥ वा॒युः पू॒तः ।
 पू॒तः प॒वित्रे॑ण । प॒वित्रे॑ण प्र॒त्यङ् । प्र॒त्यङ् सो॒मः । सो॒मो अ॒तिद्रु॑तः ।
 अ॒तिद्रु॑त इत्य॑ति – द्रु॒तः । इ॒न्द्रस्य॑ यु॒ज्यः । यु॒ज्यः स॒खा ।
 स॒खेति॑ स॒खा ॥ कु॒विद॑ङ्ग । अ॒ङ्ग यव॑मन्तः । यव॑मन्तो॒ यव॑म् ।
 यव॑मन्त इति॑ यव – मन्तः । यव॑म् चि॒त् । चि॒द् यथा॑ । यथा॑ दान्ति॑ ।
 दान्त्य॑नुपूर्व॑म् । अनु॒पूर्व॑ वि॒यूय॑ । अनु॒पूर्व॑मि॒त्यनु॑ – पूर्व॑म् ।
 वि॒यूये॑ति वि – यूय ॥ इ॒हे॒हैषाम्॑ । इ॒हे॒हेती॒ह इ॒ह । ए॒षाम् कृ॒णुत॑ ।

कृ॒णु॒त भो॑जनानि ( ) । भो॑जनानि ये । ये ब॒र्हि॒षः । ब॒र्हि॒षो
 नमो॑वृ॒क्तिम् । नमो॑वृ॒क्तिम् न । नमो॑वृ॒क्तिमि॒ति नमः॑ – वृ॒क्तिम् ।
 न ज॒ग्मुः ॥ ज॒ग्मुरि॒ति ज॒ग्मुः ॥ आ॒श्विन॑म् धू॒म्रम् । धू॒म्रमा ।
 आ ल॒भते॑ । ल॒भते॑ सा॒रस्व॑तम् । सा॒रस्व॑तमेष॒म् । मेष॑मै॒न्द्रम् ।
 ऐ॒न्द्रमृ॑षभ॒म् । ऋ॒षभ॑मै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रमे॑कादशकपालम् ।
 ए॒काद॑शकपालम् निः । ए॒काद॑शकपालमित्ये॒काद॑श – क॒पालम् ।
 निर् व॑पति । व॒पति॑ सा॒वित्र॑म् । सा॒वित्र॑म् द्वा॒दश॑कपालम् ।
 द्वा॒दश॑कपालं वा॒रुण॑म् । द्वा॒दश॑कपालमि॒ति द्वा॒दश – क॒पालम् ।
 वा॒रुण॑म् द॒शक॑पालम् । द॒शक॑पालं सोम॑प्रती॒काः । द॒शक॑पालमि॒ति
 द॒श – क॒पालम् । सोम॑प्रती॒काः पि॒तरः॑ । सोम॑प्रती॒का इति॑
 सोम॑ – प्र॒तीकाः॑ । पि॒तरस्तृ॑ष्णु॒त । तृ॑ष्णु॒त वड॑बा । वड॑बा दक्षि॒णा ।
 दक्षि॑णेति दक्षि॒णा ॥ 37 (76/87)

(भो॑जनानि – षड्विं॑शतिश्च) (A21)

T.S.1.8.22.1 - Kramam

अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒ म॒हि॒ । अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒ इ॒त्य॒ग्ना॑-वि॒ष्णू॒ । म॒हि॒ तत् । तद्
 वा॒म् । वा॒म् म॒हि॒त्वम् । म॒हि॒त्वं वाँ॑तम् । म॒हि॒त्वमि॒ति॒ म॒हि॒-त्वम् ।
 वाँ॑तम् घृ॒तस्य॑ । घृ॒तस्य॑ गु॒ह्यानि॑ । गु॒ह्यानि॑ ना॒म । ना॒मेति॑ ना॒म ॥
 द॒मे॒द॒मे स॒प्त । द॒मे॒द॒म इति॑ द॒मे - द॒मे । स॒प्त र॒त्ना । र॒त्ना द॒धा॒ना ।
 द॒धा॒ना प्र॒ति । प्र॒ति वा॒म् । वा॒म् जि॒ह्वा । जि॒ह्वा घृ॒तम् । घृ॒तमा॑ ।
 आ च॒र॒ण्येत् । च॒र॒ण्ये॒दिति॑ च॒र॒ण्येत् ॥ अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒ म॒हि॒ । अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒
 इ॒त्य॒ग्ना॑ - वि॒ष्णू॒ । म॒हि॒ धा॒म । धा॒म प्रि॒यम् । प्रि॒यम् वाँ॑म् ।
 वाँ॑ वी॒थः । वी॒थो घृ॒तस्य॑ । घृ॒तस्य॑ गु॒ह्या । गु॒ह्या जु॒षा॒णा । जु॒षा॒णेति॑
 जु॒षा॒णा ॥ द॒मे॒द॒मे सु॒ष्टु॒तीः । द॒मे॒द॒म इति॑ द॒मे - द॒मे । सु॒ष्टु॒तीर्
 वा॒वृ॒धा॒ना । सु॒ष्टु॒तीरि॒ति॒ सु - स्तु॒तीः । वा॒वृ॒धा॒ना प्र॒ति । प्र॒ति वा॒म् ।
 वा॒म् जि॒ह्वा । जि॒ह्वा घृ॒तम् । घृ॒तमु॒त् । उ॒च्च॒र॒ण्येत् । च॒र॒ण्ये॒दिति॑
 च॒र॒ण्येत् ॥ प्र॒णः । नो॒ दे॒वी । दे॒वी सर॑स्वती । सर॑स्वती वा॒र्जे॒भिः ।
 वा॒र्जे॒भिर् वा॒जिनी॑वती । वा॒जिनी॑वतीति॑ वा॒जिनी॑ - वती ॥
 धी॒नाम॑वि॒त्री । अ॒वि॒त्र्य॒वतु॑ ॥ अ॒व॒त्वि॒त्य॒वतु॑ ॥ आ नः॑ । नो॒ दि॒वः ।
 दि॒वो बृ॒ह॒तः । बृ॒ह॒तः प॒र्व॒तात् । 38 (50/56)

T.S.1.8.22.2 - Kramam

पर्व॑तादा॒ । आ॒ सर॑स्वती । सर॑स्वती यज॒ता । यज॒ता ग॑न्तु । ग॒न्तु
 य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमि॑ति य॒ज्ञम् ॥ हव॑म् दे॒वी । दे॒वी जु॒जुषा॑णा । जु॒जुषा॑णा
 घृ॒ताची॑ ॥ घृ॒ताची॑ श॒ग्माम् । श॒ग्माम् नः॑ । नो॒ वाच॑म् । वाच॑मु॒शती॑ ।
 उ॒शती॑म् शृ॒णोतु॑ । शृ॒णो॒त्विति॑ शृ॒णोतु॑ ॥ बृ॒हस्प॑ते जु॒षस्व॑ । जु॒षस्व॑
 नः॑ । नो॒ हव्या॑नि । ह॒व्यानि॑ विश्व॑दे॒व्य । विश्व॑दे॒व्येति॑ विश्व॑ – दे॒व्य ॥
 रा॒स्व र॒त्नानि॑ । र॒त्नानि॑ दा॒शुषे॑ ॥ दा॒शुष॑ इति॑ दा॒शुषे॑ ॥ ए॒वा पि॒त्रे ।
 पि॒त्रे विश्व॑दे॒वाय॑ । विश्व॑दे॒वाय॑ वृ॒ष्णे । विश्व॑दे॒वायेति॑ विश्व॑ – दे॒वाय॑ ।
 वृ॒ष्णे य॒ज्ञैः । य॒ज्ञैर् वि॒धेम॑ । वि॒धेम॑ नम॑सा । नम॑सा ह॒विर्भिः॑ ।
 ह॒विर्भि॒रिति॑ ह॒विः – भिः॑ । बृ॒हस्प॑ते सु॒प्रजाः॑ । सु॒प्रजा॑ वी॒रव॑न्तः ।
 सु॒प्रजा॑ इति॑ सु – प्र॒जाः । वी॒रव॑न्तो वय॑म् । वी॒रव॑न्त इति॑
 वी॒र – व॑न्तः । वय॑ ७ स्या॑म । स्या॑म प॒तयः॑ । प॒तयो॑ र॒यीणा॑म् ।
 र॒यीणा॑मि॒ति र॒यीणा॑म् । बृ॒हस्प॑ते अ॒ति । अ॒ति यत् । य॒दर्यः॑ ।
 अ॒र्यो अ॒र्.हा॑त् । अ॒र्.हा॑द् द्यु॒मत् । द्यु॒मद् वि॒भाति॑ । द्यु॒मदि॑ति
 द्यु॒-म॑त् । वि॒भाति॑ क॒तुम॑त् । वि॒भाती॑ति वि – भा॑ति । क॒तुम॑ज्जने॑षु ।

क्र॒तु॒म॒दि॒ति॒ क्र॒तु॒ - म॒त् । ज॒ने॒ष्वि॒ति॒ ज॒ने॒षु ॥ यद् दी॒द॒य॒त् ।

दी॒द॒य॒च्छ॒व॒सा । श॒व॒स॒र्त॒प्र॒जा॒त । 39 (50/56)

T.S.1.8.22.3 - Kramam

ऋ॒त॒प्र॒जा॒त - त॒त् । ऋ॒त॒प्र॒जा॒ते॒त्य॒त - प्र॒जा॒त । त॒द॒स्मा॒सु । अ॒स्मा॒सु
द्र॒वि॒ण॒म् । द्र॒वि॒ण॒म् धे॒हि । धे॒हि चि॒त्र॒म् । चि॒त्र॒मि॒ति॒ चि॒त्र॒म् ॥ आ नः ।
नो मि॒त्रा॒व॒रु॒णा । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा घृ॒तैः । मि॒त्रा॒व॒रु॒णे॒ति मि॒त्रा - व॒रु॒णा ।
घृ॒तैर् ग॒व्यू॒ति॒म् । ग॒व्यू॒ति॒मु॒क्ष॒त॒म् । उ॒क्ष॒त॒मि॒त्यु॒क्ष॒त॒म् ॥ म॒द॒ध्वा
र॒जा॒सि॒ । र॒जा॒सि॒ सु॒क्र॒तू । सु॒क्र॒तू इ॒ति सु - क्र॒तू ॥ प्र बा॒ह॒वा ॥
बा॒ह॒वा सि॒सृ॒त॒म् । सि॒सृ॒त॒म् जी॒व॒से ॥ जी॒व॒से नः । न आ । आ नः ।
नो ग॒व्यू॒ति॒म् । ग॒व्यू॒ति॒मु॒क्ष॒त॒म् । उ॒क्ष॒त॒म् घृ॒ते॒न । घृ॒ते॒ने॒ति॒ घृ॒ते॒न ॥
आ नः । नो ज॒ने ॥ ज॒ने श्र॒व॒य॒त॒म् । श्र॒व॒य॒तं यु॒वा॒ना । यु॒वा॒ना श्रु॒त॒म् ।
श्रु॒त॒म् मे ॥ मे मि॒त्रा॒व॒रु॒णा । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा ह॒वा । मि॒त्रा॒व॒रु॒णे॒ति
मि॒त्रा - व॒रु॒णा । ह॒वो॒मा । इ॒मे॒ती॒मा ॥ अ॒ग्निं वः । वः पू॒र्व॒म् । पू॒र्व॒म्
गि॒रा । गि॒रा दे॒व॒म् । दे॒व॒मी॒डे । ई॒डे व॒सू॒ना॒म् । व॒सू॒ना॒मि॒ति॒ व॒सू॒ना॒म् ॥
स॒प॒र्य॒न्तः पु॒रु॒प्रि॒य॒म् । पु॒रु॒प्रि॒य॒म् मि॒त्र॒म् । पु॒रु॒प्रि॒य॒मि॒ति॒ पु॒रु - प्रि॒य॒म् ।

मि॒त्रम् न । न क्षे॒त्रसा॒धसम् । क्षे॒त्रसा॒धसमि॒ति क्षे॒त्र – सा॒धसम् ॥

म॒क्षू दे॒वव॑तः । दे॒वव॑तो रथः । दे॒वव॑त इति दे॒व – व॑तः ।

रथः शू॒रः । 40 (50/55)

T.S.1.8.22.4 - Kramam

शू॒रो वा । वा पृ॒थ्सु । पृ॒थ्सु का॒सु । पृ॒थि॒स्वति॑ पृ॒त् – सु ।

का॒सु चि॒त् । चि॒दि॒ति चि॒त् ॥ दे॒वानां॑ यः । य इ॒त् । इ॒न्मनः॑ ।

मनो॑ यज॒मानः॑ । यज॒मान इ॒यक्ष॑ति । इ॒यक्ष॑त्यभि । अ॒भी॒त् ।

इ॒दय॑ज्वनः । अ॒यज्व॑नो भुवत् । भुव॑दि॒ति भुव॑त् ॥ न यज॒मान ।

यज॒मान रि॒ष्यसि॑ । रि॒ष्यसि॑ न । न सु॒न्वान । सु॒न्वान न । न दे॒वयो॑ ।

दे॒वयो॑ इति दे॒व – यो॑ ॥ अ॒सद॒त्र । अ॒त्र सु॒वीर्य॑म् । सु॒वीर्य॑मु॒त् ।

सु॒वीर्य॑मि॒ति सु॒ – वी॒र्य॑म् । उ॒त त्य॑त् । त्य॒दाश्च॑श्चि॒यम् ।

आश्च॑श्चि॒यमि॒त्याशु॑ – अ॒श्चि॒यम् ॥ न॒कि॒ष्टम् । तम् क॑र्मणा । क॑र्मणा

न॒शत् । न॒शन्न॑ । न प्र॑ । प्र योष॑त् । योष॑न्न । न योष॑ति । योष॑तीति

योष॑ति ॥ उप॑ क्षर॒न्ति । क्षर॑न्ति सि॒न्धवः॑ । सि॒न्धवो॑ मयो॒भुवः॑ ।

मयो॒भुव ई॒जान॑म् । मयो॒भुव इति॑ मयः – भुवः॑ । ई॒जान॑म् च ।

च यक्ष्यमाणम् । यक्ष्यमाणम् च । च धेनवः । धेनव इति धेनवः ॥
पृणन्तम् च । च पपुरिम् । पपुरिम् च । च श्रवस्यवः । 41 (50/53)

T.S.1.8.22.5 - Kramam

श्रवस्यवो घृतस्य । घृतस्य धाराः । धारा उप । उप यन्ति ।
यन्ति विश्वतः । विश्वत इति विश्वतः ॥ सोमारुद्रा वि । सोमारुद्रेति
सोमा - रुद्रा । वि वृहतम् । वृहतं विषूचीम् । विषूचीममीवा ।
अमीवा या । या नः । नो गयम् । गयमाविवेश ।
आविवेशेत्या - विवेश ॥ आरे बाधेथाम् । बाधेथाम् निर्ऋतिम् ।
निर्ऋतिम् पराचैः । निर्ऋतिमिति निः - ऋतिम् । पराचैः कृतम् ।
कृतम् चित् । चिदेनः । एनः प्र । प्र मुमुक्तम् । मुमुक्तमस्मत् ।
अस्मदित्यस्मत् ॥ सोमारुद्रा युवम् । सोमारुद्रेति सोमा - रुद्रा ।
युवमेतानि । एतान्यस्मै । अस्मै विश्वा । अस्मै इत्यस्मै ।
विश्वा तनूषु । तनूषु भेषजानि । भेषजानि धत्तम् । धत्तमिति धत्तम् ॥
अव स्यतम् । स्यतम् मुञ्चतम् ॥ मुञ्चतं यत् । यन्नः ।
नो अस्ति । अस्ति तनूषु । तनूषु बद्धम् । बद्धम् कृतम् । कृतमेनः ।
एनो अस्मत् । अस्मदित्यस्मत् ॥ सोमापूषणा जनना ।

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

सो॒मा॒पू॒ष॒णे॒ति॒ सो॒मा॒ – पू॒ष॒णा॒ । ज॒न॒ना॒ र॒यी॒णाम् । र॒यी॒णाम् ज॒न॒ना॒ ।
ज॒न॒ना॒ दि॒वः॒ । दि॒वो॒ ज॒न॒ना॒ ( ) । ज॒न॒ना॒ पृ॒थि॒व्याः॒ । पृ॒थि॒व्या॒ इति॑
पृ॒थि॒व्याः॒ ॥ जा॒तौ वि॒श्व॒स्य॒ । वि॒श्व॒स्य॒ भु॒वन॒स्य॒ । भु॒वन॒स्य॒ गो॒पौ ।
गो॒पौ दे॒वाः॒ । दे॒वा अ॒कृ॒ण्वन् । अ॒कृ॒ण्वन् अ॒मृत॒स्य॒ । अ॒मृत॒स्य॒ ना॒भिम् ।
ना॒भि॒मि॒ति॒ ना॒भिम् । इ॒मौ दे॒वौ । दे॒वौ जा॒य॒मा॒नौ । जा॒य॒मा॒नौ जु॒षन्त॒ ।
जु॒षन्ते॒मौ । इ॒मौ त॒मा॒सि॒ । त॒मा॒सि॒ गू॒ह॒ताम् । गू॒ह॒ता॒म॒जु॒ष्टा॒ ।
अ॒जु॒ष्टे॒त्य॒जु॒ष्टा॒ ॥ आ॒भ्या॒मि॒न्द्रः॒ । इ॒न्द्रः॒ प॒क्वम् । प॒क्व॒मा॒मा॒सु॒ ।
आ॒मा॒स्व॒न्तः॒ । अ॒न्तः॒ सो॒मा॒पू॒ष॒भ्याम् । सो॒मा॒पू॒ष॒भ्याम् ज॒नत् ।
सो॒मा॒पू॒ष॒भ्या॒मि॒ति॒ सो॒मा॒पू॒ष – भ्याम् । ज॒न॒दु॒स्त्रि॒या॒सु॒ ।
उ॒स्त्रि॒या॒स्वि॒त्यु॒स्त्रि॒या॒सु॒ ॥ 42 (75/81) (बृ॒ह॒तः–श॒व॒सा–र॒थः–प॒पु॒रिं
च–दि॒वो॒ ज॒न॒ना॒–प॒ञ्च॒वि॒ंश॒ति॒श्च) (A22)

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 1.8)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 22 Anuvaakams :-

अ॒नु॒म॒त्या-आ॒ग्ने॒य-मै॒न्द्रा॒ग्न-म॒ग्नये॒-सो॒मा॒य-प्र॒ति॒पू॒रुष॒-मै॒न्द्रा॒ग्नं-
धा॒त्रे - बा॒र्ह॒स्प॒त्य-म॒ग्नये॒-ऽर्थ॒तो-दे॒वीः-स॒मि॒ध॒-सो॒म॒स्ये-
न्द्र॒स्य - मि॒त्र-आ॒ग्ने॒य॒-स॒द्य-आ॒ग्ने॒य॒-मा॒ग्ने॒य॒-स्वा॒द्वीं त्वा-
ऽग्ना॒विष्णू॒-द्वा॒वि॒श॒तिः ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अ॒नु॒म॒त्यै-य॒थाऽस॒ति-दे॒वी॒रा॒पो-मि॒त्रो॒ऽसि॒-शू॒रो वा-
द्वि॒च॒त्वा॒रि॒श॒त् ।)

First and Last Padam of Eighth Prasnam :-

(अ॒नु॒म॒त्या-उ॒स्रि॒या॒सु ।)

Kanda Korvai with starting Padams of Eight Prasnas of Kandam 1 :-

(इ॒ष-आ॒पो-दे॒व॒स्या-ऽऽ द॒दे-दे॒वा॒सु॒राः-सं त्वा-पा॒क॒य॒ज्ञ-
म॒नु॒म॒त्यै ।)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः क्रम पाठाः समाप्तः ॥

=====

प्रथम काण्डे – अष्टमः प्रश्नः – (TS 1.8)

Details of Panchati ,Padam and Krama Vaakyams for Kandam 1 –

Prasnam 8 – (TS 1.8)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	2	84	102
Anuvakam 2	1	18	23
Anuvakam 3	1	70	79
Anuvakam 4	2	80	99
Anuvakam 5	3	144	162
Anuvakam 6	2	103	116
Anuvakam 7	2	95	121
Anuvakam 8	1	58	73
Anuvakam 9	3	133	166
Anuvakam 10	2	125	141
Anuvakam 11	1	61	74
Anuvakam 12	3	141	169
Anuvakam 13	3	150	172
Anuvakam 14	2	111	123
Anuvakam 15	2	103	121
Anuvakam 16	2	90	102
Anuvakam 17	1	42	51
Anuvakam 18	1	54	67
Anuvakam 19	1	47	59
Anuvakam 20	1	34	42
Anuvakam 21	1	76	87
Anuvakam 22	5	275	301
Total →	42	2094	2450

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 1.8)

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for full Kandam 1

(TS 1.1 to TS 1.8)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Prasnam 1	28	1530	1771
Prasnam 2	34	1690	1914
Prasnam 3	31	1567	1795
Prasnam 4	54	1810	2085
Prasnam 5	51	2717	3086
Prasnam 6	51	2509	2918
Prasnam 7	51	2655	3073
Prasnam 8	42	2094	2450
Total	342	16572	19092